

ศูนย์บริหารงานสอบสวน
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

คู่มือการปฏิบัติงาน

การใกล้เคียงข้อพิพาททางอาญา

ตามพระราชบัญญัติการใกล้เคียงข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒

พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๖๕

ศูนย์บริหารงานสอบสวน
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

คู่มือการปฏิบัติงาน
การใกล้ชิดข้อพิพาททางอาญาตามพระราชบัญญัติ
การใกล้ชิดข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒

ISBN

๙๗๘-๖๑๖-๘๐๘๐-๓๘-๒

พิมพ์ครั้งที่ ๑

พ.ศ. ๒๕๖๕

จำนวน

๔,๐๐๐ เล่ม

จัดทำโดย

ศูนย์บริหารงานสอบสวน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

พิมพ์ที่

โรงพิมพ์ตำรวจ

สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗

คำปรารภ

พระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นกฎหมายกลางที่ใช้สำหรับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่งซึ่งมีทุนทรัพย์ไม่มากนัก และข้อพิพาททางอาญาบางประเภท โดยที่เจ้าหน้าที่ตำรวจและพนักงานสอบสวนต่างก็รู้จักการไกล่เกลี่ยคดีอาญามาก่อนที่กฎหมายฉบับนี้จะมีผลใช้บังคับ ซึ่งหากเป็นคดีความผิดอันยอมความได้ ก็ขึ้นอยู่กับความสมัครใจของคู่กรณีที่จะยอมความตามกฎหมาย แต่หากเป็นความผิดอาญาแผ่นดิน การไกล่เกลี่ยโดยไม่มีกฎหมายให้อำนาจไว้ ย่อมสุ่มเสี่ยงต่อการถูกฟ้องร้องทั้งทางปกครองทางแพ่ง หรือทางอาญา

ดังนั้น กฎหมายฉบับนี้จึงเป็นหลักประกันที่ให้อำนาจพนักงานสอบสวนดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาโดยชอบด้วยกฎหมาย พนักงานสอบสวนจึงควรที่จะมีความรู้และความเข้าใจในกฎหมายฉบับนี้เพื่อที่จะนำมาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้สอดคล้องกับหลักกฎหมาย

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ จึงได้จัดทำหนังสือนี้เผยแพร่ให้กับพนักงานสอบสวน หรือผู้เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการปฏิบัติหน้าที่และให้เกิดความรู้ความเข้าใจอย่างถ่องแท้

ด้วยความปรารถนาดีจาก

พลตำรวจเอก

(สุวัฒน์ แจ้งยอดสุข)

ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

๒ มิถุนายน ๒๕๖๕

คำปรารภ

ด้วยพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้บัญญัติให้มีกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในขั้นตอนการสอบสวน ในความผิดอันยอมความได้ ความผิดลหุโทษ และความผิดที่มีอัตราโทษ อย่างสูงไม่เกินสามปีตามที่กำหนดไว้ในท้ายพระราชบัญญัติ

ในการนี้ กระบวนการจะเริ่มต้นได้ก็ด้วยความประสงค์ของ คู่กรณีเป็นสำคัญ ซึ่งพนักงานสอบสวนจะเป็นผู้มีบทบาทอย่างมากในการ เริ่มต้นกระบวนการดังกล่าว ดังนั้น หากพนักงานสอบสวนหลีกเลี่ยง หรือละเลย ไม่พึงดำเนินการตามแนวทางซึ่งกฎหมายได้บัญญัติ ไว้แล้วอาจเป็นการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ได้

หนังสือเล่มนี้ จัดทำขึ้นเพื่อให้เป็นแนวทางการปฏิบัติงานของ พนักงานสอบสวนในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ย ข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยได้อธิบายข้อกฎหมาย และขั้นตอนการดำเนินการ พอสังเขปพร้อมแบบฟอร์มเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

ท้ายนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเล่มนี้ จะสร้างความรู้ ความเข้าใจ ในขั้นตอนการดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาและ เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนให้เป็นไปอย่าง มีประสิทธิภาพตรงตามเจตนารมณ์ของกฎหมายอย่างแท้จริง

พลตำรวจเอก

(สุทิน ทรัพย์พ่วง)

รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

๒ มิถุนายน ๒๕๖๕

คำนำ

หนังสือนี้จัดทำขึ้นเพื่อให้พนักงานสอบสวนและผู้ใกล้เคียงใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่สำหรับการใกล้เคียงข้อพิพาททางอาญา ในชั้นสอบสวนว่าด้วย หมวด ๓ และหมวด ๔ ตามพระราชบัญญัติ การใกล้เคียงข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ ทั้งนี้เพื่อให้การใกล้เคียงข้อพิพาท เป็นไปโดยถูกต้องตามกระบวนการตามกฎหมาย ผู้เขียนและคณะผู้จัดทำ จึงได้จัดทำเนื้อหาในลักษณะเป็นการตั้งหัวข้อเรื่อง และข้อสังเกตไว้ใน หมายเหตุ โดยนำหลักกฎหมายที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการใกล้เคียง ข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ มาทำการสรุปเพื่อให้เข้าถึงความเข้าใจ เพื่อผู้อ่าน จะได้จับประเด็นเรื่องในมาตรานั้น ๆ ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ผู้เขียนและคณะผู้จัดทำ หวังว่า หนังสือเล่มนี้ จะได้เป็น ประโยชน์ต่อพนักงานสอบสวนและผู้ใกล้เคียงตามสมควร

พลตำรวจโท

(ชนะชัย ลีมประเสริฐ)

ผู้เขียน

๒ มิถุนายน ๒๕๖๕

สารบัญ

ส่วนที่ ๑ หลักทั่วไปว่าด้วยการไต่ถาม ข้อพิพาททางอาญา

ข้อ ๑	เหตุผลและความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติการไต่ถาม	๑
	ข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒	
ข้อ ๒	การบังคับใช้ตามพระราชบัญญัตินี้	๒
ข้อ ๓	คดีอาญาที่มีให้นำพระราชบัญญัติฉบับนี้มาใช้บังคับ	๔
ข้อ ๔	คำนิยามของการไต่ถามข้อพิพาทและผู้ไต่ถาม	๖
ข้อ ๕	คุณสมบัติของผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้ไต่ถาม	๘
ข้อ ๖	ลักษณะต้องห้ามของผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้ไต่ถาม	๙
ข้อ ๗	หน้าที่และอำนาจของผู้ไต่ถาม	๑๓
ข้อ ๘	จริยธรรมของผู้ไต่ถาม	๑๔
ข้อ ๙	หน้าที่ในการเปิดเผยข้อเท็จจริงถึงความเป็นกลางและความเป็นอิสระของตน	๑๗
ข้อ ๑๐	การถอดถอนผู้ไต่ถาม	๒๓
ข้อ ๑๑	ข้อห้ามในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ไต่ถาม	๒๗
ข้อ ๑๒	การคุ้มครองการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ไต่ถาม	๓๑
ข้อ ๑๓	ลักษณะต้องห้ามในการไต่ถามข้อพิพาท	๓๓

ส่วนที่ ๒ การไต่ถามข้อพิพาททางอาญา

ข้อ ๑๔	คำนิยามของการไต่ถามข้อพิพาททางอาญา	๔๐
ข้อ ๑๕	ความผิดทางอาญาที่กฎหมายบัญญัติให้ไต่ถามได้	๔๑
ข้อ ๑๖	หน้าที่และอำนาจในระหว่างการไต่ถามข้อพิพาททางอาญา	๔๗
ข้อ ๑๗	การดำเนินการเมื่อการไต่ถามข้อพิพาททางอาญาเสร็จสิ้นลง	๔๘
ข้อ ๑๘	ผลของการไต่ถามข้อพิพาททางอาญา	๔๙
ข้อ ๑๙	กรณีที่มีการไต่ถามข้อพิพาททางอาญาไม่เป็นผล	๕๓
ข้อ ๒๐	การดำเนินการเกี่ยวกับสำนวนการสอบสวนที่มีการไต่ถามข้อพิพาททางอาญา	๕๔

ส่วนที่ ๓ การไต่ถามข้อพิพาททางอาญา ในชั้นการสอบสวน

ข้อ ๒๑	คำนิยามของการไต่ถามข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน	๕๙
ข้อ ๒๒	ความผิดทางอาญาที่กฎหมายบัญญัติให้ไต่ถามข้อพิพาทได้ในชั้นการสอบสวน	๖๑
ข้อ ๒๓	เงื่อนไขในการไต่ถามข้อพิพาททางอาญา สำหรับความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกิน ๓ ปี ตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัติการไต่ถามข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒	๖๗
ข้อ ๒๔	การดำเนินการไต่ถามข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน	๖๙
ข้อ ๒๕	การหยุดนับอายุความในการไต่ถามข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน	๗๒
ข้อ ๒๖	การขัดฟ้อง ฝากขัง และปล่อยชั่วคราวในระหว่างการไต่ถามข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน	๗๔
ข้อ ๒๗	บุคคลที่เป็นผู้ไต่ถามข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวนได้	๗๕
ข้อ ๒๘	การประชุมการเลือกและแต่งตั้งผู้ไต่ถาม	๗๗
ข้อ ๒๙	อำนาจของพนักงานสอบสวนในระหว่างการไต่ถามข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน	๗๙

ข้อ ๓๐	ขั้นตอนการไต่ถามข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน	๘๐
ข้อ ๓๑	สิทธิและข้อห้ามของคู่กรณีในการไต่ถามข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน	๘๖
ข้อ ๓๒	การดำเนินการเมื่อการไต่ถามข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวนสิ้นสุดลง	๘๗
ข้อ ๓๓	การยุติการไต่ถามข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน	๘๙
ข้อ ๓๔	การดำเนินการเมื่อมีการยุติการไต่ถามข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน	๙๑
ข้อ ๓๕	การไต่ถามข้อพิพาททางอาญาความผิดกรรมเดียวผิดต่อกฎหมายหลายบท	๙๓
ข้อ ๓๖	หน้าที่ของคู่กรณีและพนักงานสอบสวนเกี่ยวกับบันทึกข้อตกลงการไต่ถามข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน	๙๔
ข้อ ๓๗	สำนวนการสอบสวนและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการไต่ถามข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน	๙๗
ข้อ ๓๘	ผลของคำสั่งยุติคดีของพนักงานอัยการ	๙๙

ส่วนที่ ๔ แบบฟอร์มเอกสาร

๑	บันทึกการแจ้งสิทธิร้องขอให้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา	๑๐๔
๒	แบบคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน	๑๐๕
๓	แบบหนังสือขอให้พิจารณาคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน	๑๐๗
๔	หนังสือแจ้งคำสั่งให้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวนและเชิญประชุมเพื่อเลือกและแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย	๑๐๘
๕	แบบเลือกผู้ไกล่เกลี่ย	๑๐๙
๖	หนังสือสอบถามความยินยอมเป็นผู้ไกล่เกลี่ย	๑๑๐
๗	แบบแสดงความยินยอมเป็นผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน	๑๑๑
๘	หนังสือแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย	๑๑๒
๙	หนังสือแจ้งการนัดไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน (ครั้งแรก)	๑๑๓
๑๐	บันทึกข้อตกลงการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน	๑๑๔
๑๑	บันทึกการปฏิบัติตามข้อตกลงการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน	๑๑๖
๑๒	แบบหนังสือขอให้พิจารณามีคำสั่งดำเนินคดีต่อไป	๑๑๗
๑๓	แบบหนังสือขอส่งบันทึกการปฏิบัติตามข้อตกลง จำนวนการสอบสวน และเอกสารที่เกี่ยวข้องให้พนักงานอัยการ	๑๑๘

๑๔ หนังสือส่งสำนวนให้พนักงานอัยการ	๑๑๙
๑๕ แบบสมุดคຸມสารบบคดีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการ สอบสวน	๑๒๐
๑๖ แบบรายงานผลการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน	๑๒๐

ส่วนที่ ๕ แบบฟอร์มเอกสาร และแผนผังขั้นตอน การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาและใน ชั้นการสอบสวน

● แบบฟอร์มเอกสารที่ใช้ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาและใน ชั้นการสอบสวน	๑๒๑
● กฎหมาย ระเบียบ และหนังสือที่เกี่ยวข้อง	๑๒๒
● แผนผังขั้นตอนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา หมวด ๓	๑๒๓
● แผนผังขั้นตอนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการ สอบสวน หมวด ๔	๑๒๔

● บรรณานุกรม	๑๒๕
● คณะทำงาน	๑๒๖

ข้อ ๑

เหตุผลและความจำเป็นในการตรา
พระราชบัญญัติการไต่ถามข้อพิพาท
พ.ศ. ๒๕๖๒

เพื่อให้กระบวนการไต่ถามข้อพิพาททางแพ่งซึ่งมี
ทุนทรัพย์ไม่มากและข้อพิพาททางอาญาบางประเภท
มีระบบและมาตรฐานเดียวกัน

เพื่อให้มีการกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม
ของผู้ไต่ถามและการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ไต่ถาม

เพื่อจัดระเบียบการประกอบอาชีพผู้ไต่ถามและ
คุ้มครองประโยชน์ของคู่กรณีและบุคคลอื่นที่มีส่วน
เกี่ยวข้องกับข้อพิพาท

เพื่อให้คู่กรณีมีโอกาสเจรจาตกลงกันระงับข้อพิพาท
ทางแพ่งและทางอาญาโดยสันติวิธี

ข้อ ๒

การบังคับใช้ตามพระราชบัญญัตินี้

การบังคับใช้ตามมาตรา ๒ ตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ย
ข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ มีดังนี้

๑ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป กล่าวคือ พระราชบัญญัตินี้ประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒ เมื่อบัญญัติให้
ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา จึงมีผลใช้
บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๒

๒ บทบัญญัติแห่งหมวด ๒ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่ง หมวด ๓
การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา หมวด ๔ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท
ทางอาญาในชั้นการสอบสวน และหมวด ๕ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท
ภาคประชาชน ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนด ๑๘๐ วันนับแต่วันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป กล่าวคือ พระราชบัญญัตินี้
ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒ จึงมี
ผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ ทั้งนี้ การนับระยะเวลา
การบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวมิได้นับวันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นวันแรกแห่งระยะเวลานั้นรวมเข้าด้วยกัน แต่เริ่มนับหนึ่งใน
วันรุ่งขึ้น ตามบทบัญญัติมาตรา ๑๙๓/๓ แห่งประมวลกฎหมายแพ่ง
และพาณิชย์

หมายเหตุ

เกี่ยวกับการนับระยะเวลาวันใช้บังคับของพระราชบัญญัติ กรณีกำหนดให้มีผลใช้บังคับเมื่อพ้นช่วงระยะเวลาหนึ่งนั้น มีการตีความออกเป็น ๒ แนวทาง ดังนี้

แนวทางที่ ๑ ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา เห็นว่า กำหนดเวลาเริ่มใช้บังคับกฎหมายจะต้องเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายนั้นๆ เพราะไม่ใช่เรื่องการคำนวณระยะเวลาตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เช่น หากกฎหมายบัญญัติว่า “พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนด ๑๒๐ วัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป” ก็ต้องเริ่มนับตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัติประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นวันแรกตามแนวความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสรีจที่ ๓๖๓/๒๕๒๕ และเรื่องเสรีจที่ ๒๙๐/๒๕๔๓

แนวทางที่ ๒ คำพิพากษาศาลฎีกาวินิจฉัยว่า การคำนวณนับวันใช้บังคับต้องเป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๙๓/๓ โดยการเริ่มต้นนับระยะเวลาจะไม่นับวันแรกแห่งระยะเวลานั้นรวมเข้าด้วยกัน แต่ต้องเริ่มนับหนึ่งในวันรุ่งขึ้นตามแนวคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๔๗๐/๒๕๓๘ และ ๒๐๘๖/๒๕๕๓

ข้อ ๓

คดีอาญาที่มีให้นำพระราชบัญญัติ
ฉบับนี้มาใช้บังคับ

“พระราชบัญญัตินี้มีให้ใช้บังคับ
แก่คดีอาญาที่อยู่ในอำนาจของ
ศาลเยาวชนและครอบครัว ตาม
กฎหมายว่าด้วยศาลเยาวชนและ
ครอบครัวและวิธีพิจารณาคดี
เยาวชนและครอบครัว”

คดีอาญาที่อยู่ในอำนาจของศาลเยาวชนและครอบครัว

พระราชบัญญัติว่าด้วยศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๑๐ วางหลักไว้ว่า ศาลเยาวชนและครอบครัวมีอำนาจพิจารณาคดีแพ่งอาญาหรือมีคำสั่งในคดีดังต่อไปนี้

- (๑) คดีอาญาที่มีข้อหาว่าเด็กหรือเยาวชนกระทำความผิด
- (๒) คดีอาญาที่ศาลซึ่งมีอำนาจพิจารณาคดีธรรมดาได้โอนมาตามมาตรา ๙๗ วรรคหนึ่ง
- (๓) คดีครอบครัว
- (๔) คดีคุ้มครองสวัสดิภาพ
- (๕) คดีอื่นที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของศาลเยาวชนและครอบครัว

นอกจากนี้ยังมีคดีอื่นที่อยู่ในเขตอำนาจของศาลเยาวชนและครอบครัว เช่น คดีความผิดตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นต้น

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐ ยังคงมีผลใช้บังคับในระหว่างที่ยังไม่มีการตราพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๒ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาและคุ้มครองสถาบันครอบครัว พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาและคุ้มครองสถาบันครอบครัว พ.ศ. ๒๕๖๒

ข้อ ๔

คำนิยามของการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท และผู้ไกล่เกลี่ย

“การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทหมายความว่า การดำเนินการเพื่อให้คู่กรณี มีโอกาสเจรจา ตกลงกัน ระงับข้อพิพาททางแพ่งและอาญา โดยสันติวิธีและปราศจากการวินิจฉัย ชี้ขาดข้อพิพาท ทั้งนี้ ไม่รวมถึงการไกล่เกลี่ย ข้อพิพาทที่ดำเนินการในชั้นศาลและในชั้น การบังคับคดี”

“ผู้ไกล่เกลี่ย หมายความว่า บุคคลซึ่ง ได้รับการขึ้นทะเบียนและได้รับการแต่งตั้ง ให้ทำหน้าที่ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท”

บุคคลธรรมดาเป็นผู้ใกล้ชิด ได้ ๒ กรณี กล่าวคือ

๑.

บุคคลที่ประสงค์จะขึ้นทะเบียนเป็นผู้ใกล้ชิดและ
ยื่นคำขอต่อนายทะเบียน

๒.

บุคคลที่นายทะเบียนสรรหามาจากผู้ซึ่งมีความเหมาะสม
และยินยอมที่จะให้ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ใกล้ชิด

หมายเหตุ บุคคลซึ่งจะเป็นผู้ใกล้ชิดคงหมายถึงเฉพาะ
บุคคลธรรมดาเท่านั้น ไม่อาจหมายรวมถึงนิติบุคคล
ด้วยเหตุที่ประกาศกระทรวงยุติธรรม เรื่อง หลักเกณฑ์วิธีการ
และเงื่อนไขการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ใกล้ชิด พ.ศ. ๒๕๖๒
ได้กำหนดคุณสมบัติไว้เฉพาะบุคคลธรรมดาเท่านั้น

ข้อ ๕

คุณสมบัติของผู้ขอขึ้นทะเบียน เป็นผู้ไกล่เกลี่ย

๑.

ต้องผ่านการฝึกอบรมเพื่อขึ้นทะเบียนเป็น
ผู้ไกล่เกลี่ยตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ย
ข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ ตามหลักสูตรที่คณะกรรมการ
พัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติตามกฎหมาย
ว่าด้วยการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ
รับรอง

๒.

เป็นผู้มีประสบการณ์ในด้านต่างๆ อันจะเป็นประโยชน์
แก่การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท เช่น เคยเป็นผู้ไกล่เกลี่ย
มาแล้ว

ข้อ ๖

ลักษณะต้องห้ามของผู้นับขึ้นทะเบียน
เป็นผู้นำกลุ่ม

๑

เคยรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้
จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำ
โดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

ในกรณี “เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก” นั้น
ประเด็นนี้ ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลฎีกา และคณะกรรมการการเลือกตั้ง
เคยมีคำวินิจฉัยไว้ ดังต่อไปนี้

● คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๓๖/๒๕๕๒

“ได้รับโทษจำคุก” หมายถึง จะต้องเป็นกรณีที่ถูกลงโทษ
คำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกจริง โดยไม่มีเงื่อนไข ดังนั้น
การถูกลงโทษจำคุกให้จำคุก แต่โทษจำคุกให้รอ หรือรอ
การกำหนดโทษ จึงมิใช่กรณีต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก
แต่อย่างใด

● คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๒๐๘/๒๕๐๙

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๘ คำว่า “และศาลพิพากษาให้
ลงโทษจำคุกสำหรับความผิดนั้น” หมายความว่า จำเลยต้อง
คำพิพากษาให้ลงโทษจำคุกโดยแท้จริง คดีนี้ ศาลวางโทษจำคุก
๓ เดือน แต่ได้เปลี่ยนโทษจำคุกเป็นให้ส่งตัวไปฝึกอบรม
ยังสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง ไม่เรียกว่าให้ลงโทษ
จำคุกสำหรับความผิดนั้น โจทก์จะขอให้ศาลกำหนดโทษที่รอ
ไว้ในคดีก่อนมาบวกเข้ากับโทษในคดีนี้มีอาจทำได้

● ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ ๗๘/๒๔๙๐ เรื่อง การตีความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๕

มาตรา ๖๑ บัญญัติว่า “การไล่ออก” นั้น จะกระทำได้ต่อเมื่อข้าราชการพลเรือนผู้ใดกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ดังระบุไว้ดังต่อไปนี้

(ข) ทำความผิดถึงต้องรับอาญาจำคุกโดยคำพิพากษาต้องโทษจำคุก เว้นแต่ความผิดในลักษณะฐานลหุโทษ หรือความผิดอันได้กระทำโดยประมาท

สำหรับมาตรา ๖๑ (ข) ความว่า “ต้องรับอาญาจำคุก” แสดงให้เห็นชัดอยู่แล้วว่า ผู้ที่ได้รับอาญาจำคุกนั้น ต้องถูกจำคุกตามคำพิพากษาให้จำคุกโดยแท้จริง ดังนั้น ถ้าปรากฏว่าข้าราชการพลเรือนผู้ใดต้องคำพิพากษาให้รับอาญาจำคุก แต่โดยผลแห่งคำพิพากษานั้นเอง ผู้นั้นไม่ต้องถูกจำคุกเพราะได้รับการรอลงอาญาไว้ตามกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา ๔๑ กี่ดี หรือให้ยกอาญาจำคุกเสียตามกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา ๔๐ กี่ดี กรณีนี้ก็ไม่ต้องด้วยมาตรา ๖๑ (ข) ที่กล่าวข้างต้น การที่จะไล่ผู้นั้นออกจากราชการโดยอาศัยอำนาจตามข้อ (ข) นี้ จึงมีอาจทำได้

๒

เป็นคนไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถ หรือคน วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

ในกรณีเป็นคนไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถ และ
คนวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ มีลักษณะดังนี้

- **คนไร้ความสามารถ** หมายความว่า บุคคลวิกลจริตที่ศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ กล่าวคือ เป็นบุคคลที่หย่อนความสามารถเพราะเป็นคนวิกลจริต โดยอาการวิกลจริตนี้ต้องเป็นถึงขนาดที่ไม่สามารถจัดกิจการงานของตนเองได้เลยและอาการดังกล่าวต้องเป็นอยู่เป็นประจำ (คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๔๖๖/๒๕๓๗)
- **คนเสมือนไร้ความสามารถ** หมายความว่า บุคคลที่ไม่สามารถจัดการงานของตนเองได้ เพราะกายพิการ หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ เพราะความประหลาดสุรุ่ยสุร่ายเสเพลเป็นอาชญา เพราะเป็นคนติดสุรายาเมา และบุคคลนั้นถูกศาลสั่งให้เป็นคนเสมือนไร้ความสามารถ (คำพิพากษาฎีกาที่ ๙๑๒/๒๕๒๐)
- **คนวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ** หมายความว่า บุคคลที่มีจิตไม่ปกติหรือสมองพิการและไม่มีความรู้สึกผิดชอบอย่างบุคคลธรรมดาแล้ว หรือบุคคลที่มีจิตไม่ปกติแต่ไม่ถึงกับวิกลจริต ยังมีความรู้สึกรับผิดชอบอยู่บ้าง แต่ความรู้สึกรับผิดชอบอาจเลอะเลือนไปบางครั้งบางคราว เป็นบุคคลที่ศาลยังไม่ได้สั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ หรือเสมือนไร้ความสามารถ ดังนั้น จึงต้องมีลักษณะทางกายภาพและคำวินิจฉัยของแพทย์ประกอบ (คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๔/๒๕๒๗)

๓

เคยถูกเพิกถอนการเป็นผู้ใกล้เคียงตาม พระราชบัญญัตินี้และยังไม่พ้น ๕ ปีนับถึงวันยื่นคำขอ รับหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ใกล้เคียง

กรณีตามมาตรา ๑๐ ข. (๓) มีอาจขอใบอนุญาตได้

- กรณีที่ผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้ใกล้เคียงเคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตการเป็นผู้ใกล้เคียงของหน่วยงานอื่น ซึ่งการเพิกถอนดังกล่าวยังไม่พ้นห้าปี นับแต่วันยื่นคำขอรับหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ใกล้เคียง น่าจะถือว่าเข้าลักษณะต้องห้าม ตามมาตรา ๑๐ ข. (๓)
- กรณีที่ผู้ใกล้เคียงขึ้นทะเบียนเป็นผู้ใกล้เคียงมากกว่า หนึ่งหน่วยงาน หากภายหลังบุคคลนั้นถูกเพิกถอนการเป็นผู้ใกล้เคียงของหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง ในส่วนนี้ การเป็นผู้ใกล้เคียงของอีกหน่วยงานหนึ่งซึ่งยังไม่ครบกำหนดอายุการขึ้นทะเบียน น่าจะถือว่าเข้าลักษณะต้องห้าม ตามมาตรา ๑๐ ข. (๓)

ข้อ ๗

หน้าที่และอำนาจของผู้ไกล่เกลี่ย

ผู้ไกล่เกลี่ยมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

กำหนดแนวทางและ
จัดให้มีการไกล่เกลี่ย
ข้อพิพาท

ช่วยเหลือ อำนาจ
ความสะดวกและ
เสนอแนะคู่กรณีในการหา
แนวทางยุติข้อพิพาท

ดำเนินการไกล่เกลี่ย
ข้อพิพาทด้วย
ความเป็นกลาง

จัดทำข้อตกลงระงับ
ข้อพิพาทตามผลของ
การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

ข้อ ๘

จริยธรรมของผู้ไกล่เกลี่ย

ผู้ไกล่เกลี่ยต้องถือปฏิบัติตามจริยธรรม ดังต่อไปนี้

- (๑) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเป็นกลาง ออิสระ ยุติธรรมและ
ไม่เลือกปฏิบัติ
- (๒) เข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททุกครั้ง ในกรณี
ที่ไม่อาจเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทได้ต้องแจ้ง
เหตุผลและความจำเป็นล่วงหน้าให้หน่วยงาน
ซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททราบ
- (๓) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรวดเร็วไม่ทำให้การไกล่เกลี่ย
ข้อพิพาทล่าช้าเกินควร

หมายเหตุ

มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัตินี้ วางหลักไว้ว่า การไกล่เกลี่ย
ข้อพิพาทให้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องและให้แล้วเสร็จโดยเร็ว
โดยผู้ไกล่เกลี่ยอาจตกลงกับคู่กรณีเพื่อกำหนดกรอบระยะเวลาและ
แผนการดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทด้วยก็ได้

(๔) ข้อสัถยสุจริต และไม่เรียกรับหรือยอมจะรับ ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากคู่กรณีหรือบุคคลที่มี ส่วนเกี่ยวข้องกับข้อพิพาท

แม้จะเป็นการรับให้โดยเสน่หาก็มีอาจกระทำได้ เนื่องจาก
ผิดหลักจริยธรรมของผู้ไกล่เกลี่ย และอาจเป็นความผิด ตาม
มาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัตินี้ ไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือ
มิชอบด้วยหน้าที่ก็ตาม

(๕) ปฏิบัติหน้าที่ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทด้วยความสุภาพ

ผู้ไกล่เกลี่ยควรใช้วาจาในลักษณะที่อ่อนโยน ละมุนละม่อม
น้ำเสียงสุภาพ เป็นต้น

(๖) รักษาความลับที่เกี่ยวข้องกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

ตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒
มาตรา ๑๒ (๖) กำหนดให้ผู้ไกล่เกลี่ยต้องรักษาความลับที่
เกี่ยวข้องกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท แต่ไม่ได้กำหนดเกี่ยวกับ
ข้อยกเว้นของการเปิดเผยความลับไว้ จึงอาจส่งผลต่อ
การพิจารณาว่าข้อมูลใดที่ได้จากการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท
ควรเป็นความลับทั้งหมด ที่ผู้ไกล่เกลี่ยไม่สามารถเปิดเผย
ความลับได้เลย หรือมีข้อยกเว้นบางประการให้สามารถ
เปิดเผยได้ในบางกรณี เช่น ข้อมูลที่ได้จากการไกล่เกลี่ยที่มี
ความเกี่ยวข้องกับความปลอดภัยในชีวิตและร่างกายของ
คู่กรณี หากไม่เปิดเผยต่อเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง การปกปิด
ข้อมูลดังกล่าวไว้ อาจส่งผลให้คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งถูกทำร้าย
ร่างกายจนเป็นอันตรายต่อชีวิตและร่างกาย เป็นต้น

อนึ่ง ระเบียบกรมบังคับคดีว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๕๘ ลงวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๘ หมวดที่ ๔ จริยธรรมของผู้ไกล่เกลี่ย ข้อ ๒๔ (๔) กำหนดว่า “ผู้ไกล่เกลี่ยต้องรักษาความลับที่เกี่ยวข้องกับการไกล่เกลี่ย เว้นแต่เป็นกรณีที่ต้องเปิดเผยตามกฎหมายกำหนด หรือคู่ความจะตกลงกันเป็นอย่างอื่น”

(๗) ไม่กระทำการในลักษณะเป็นการชี้ขาดข้อพิพาท หรือ บังคับให้คู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดลงลายมือชื่อในข้อตกลง ระเบียบข้อพิพาท

การชี้ขาดข้อพิพาท หมายถึง การชี้ขาดทั้งข้อเท็จจริงและ ข้อกฎหมาย

(๘) กรณีอื่นตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมกำหนด ในกฎกระทรวง

หมายเหตุ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมยังมิได้กำหนดว่ามีกรณีอื่นใดบ้าง ไว้ในกฎกระทรวง

ข้อ ๓

หน้าที่ในการเปิดเผย ข้อเท็จจริงถึงความเป็นกลาง และความเป็นอิสระของตน

พระราชบัญญัติฉบับนี้ได้บัญญัติถึงกรณีที่ต้องเป็นการกระทบต่อหลักความเป็นกลาง (Principle of Impartiality) ของผู้ไกล่เกลี่ย เพราะผู้ไกล่เกลี่ยอาจมีส่วนได้ส่วนเสียกับคู่กรณีได้ หากการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ไกล่เกลี่ยขัดต่อหลักความเป็นกลาง จะมีผลให้การไกล่เกลี่ยนั้นไม่ชอบด้วยกฎหมายและถูกเพิกถอนได้

“ ผู้ไกล่เกลี่ยมีหน้าที่ต้องเปิดเผย
ข้อเท็จจริงที่อาจเป็นเหตุอันควร
สงสัยถึงความเป็นกลางและความเป็น
อิสระของตนในการปฏิบัติหน้าที่
เป็นผู้ไกล่เกลี่ยให้คู่กรณีทราบ
โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับคู่กรณี ดังนี้... ”

เป็นคู่หมั้นหรือคู่สมรสของคู่กรณี

การเป็นคู่หมั้นหรือคู่สมรสนั้นต้องเป็นไปตามที่ประมวลกฎหมาย
แพ่งและพาณิชย์บัญญัติไว้

- คำว่า “คู่หมั้น” หมายความว่า ชายและหญิงซึ่ง
เป็นคู่สัญญาหมั้น

การหมั้นจะสมบูรณ์ได้ต่อเมื่อฝ่ายชายได้ส่งมอบ
หรือโอนทรัพย์สินอันเป็นของหมั้นให้แก่หญิง
เพื่อเป็นหลักฐานว่าจะสมรสกับหญิงนั้น
เมื่อหมั้นแล้วให้ของหมั้นตกเป็นสิทธิแก่หญิง^๑

- คำว่า “คู่สมรส” หมายความว่า ชายและหญิง
ที่จดทะเบียนสมรสกันโดยชอบด้วยกฎหมาย^๒

^๑ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๔๓๗

^๒ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๔๕๗

เป็นบุพการีหรือผู้สืบสันดานไม่ว่าชั้นใดๆ หรือเป็นพี่น้อง
หรือลูกพี่ลูกน้องนับได้เพียงภายในสามชั้น หรือเป็น
ญาติเกี่ยวพันทางแต่่วนนับได้เพียงสองชั้น

- **บุพการี** หมายความว่า ญาติทางสายโลหิตโดยตรงขึ้นไป
ผู้สืบสายโลหิตโดยตรงขึ้นไปไม่ว่าจะกี่ชั้นนับตั้งแต่
บิดามารดา ปู่ ย่า ตายาย ทวด ซึ่งการนับตามหลักการนี้จะ
นับทั้งหมดไม่ว่าจะกำเนิดโดยการสมรสที่ชอบด้วยกฎหมาย
หรือไม่
- **ผู้สืบสันดาน** หมายความว่า ผู้สืบสายโลหิตโดยตรงลงมา
ผู้สืบสายโลหิตโดยตรงลงมาไม่ว่าจะกี่ชั้นนับตั้งแต่
ลูก หลาน เหลน ลื้อ ซึ่งการนับตามหลักการนี้จะนับทั้งหมด
ไม่ว่าจะกำเนิดโดยการสมรสที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ เช่น
เดียวกับบุพการี

- พี่น้องนับได้ภายในสามชั้น หมายความว่า ญาติผู้พี่หรือเป็นน้องร่วมสายโลหิตเดียวกัน ทั้งจะเป็นบิดามารดาเดียวกัน หรือแต่บิดาหรือมารดาเดียวกันไม่ว่าบิดามารดาจะสมรสโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่
- ลูกพี่ลูกน้องนับได้ภายในสามชั้น หมายถึง ลูกของผู้เป็นพี่หรือน้องของบิดาหรือมารดา ได้แก่ ลูกของลุง ป้า น้า อา ซึ่งนับตามข้อเท็จจริง
- ญาติที่เกี่ยวข้องผ่านทางแต่งงานนับได้เพียงสองชั้น หมายถึง บิดามารดา ปู่ย่า ตายาย บุตรหรือหลานของคู่สมรส (ติดตาม) เป็นญาติชั้นที่ ๑ สายตรงขึ้นไป บุตรของคู่สมรส (ติดตาม) เป็นญาติชั้นที่ ๑ สายตรงลงมา ปู่ ย่า ตายาย ของคู่สมรส เป็นญาติชั้นที่ ๒ สายตรงขึ้นไป และหลานของคู่สมรสเป็นญาติชั้นที่ ๒ สายตรงลงมา ส่วนหลานหมายถึง บุตรของบุตร ไม่รวมบุตรของพี่หรือของน้อง

เป็นหรือเคยเป็นผู้แทนโดยชอบธรรมหรือผู้พิทักษ์ หรือผู้แทนหรือตัวแทน

เหตุที่ต้องเปิดเผยเนื่องด้วยบุคคลที่เป็นหรือเคยเป็น
ผู้แทนโดยชอบธรรมหรือผู้พิทักษ์หรือผู้แทนหรือตัวแทน
ของคู่กรณี เป็นกรณีที่จะเห็นได้ว่ามีความใกล้ชิด
อันอาจทำให้เกิดความลำเอียงได้ ดังนี้

- **“ผู้แทนโดยชอบธรรม”** หมายความว่า ผู้ปกครอง
ที่ดูแลผู้เยาว์ ตามมาตรา ๑๕๘๕ และมาตรา ๑๕๘๘/๓
แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หรือผู้อนุบาล
ที่ดูแลคนไร้ความสามารถ ตามมาตรา ๒๘ ประกอบกับ
มาตรา ๑๕๘๘/๑๕ และมาตรา ๑๕๘๘/๑๘ แห่งประมวล
กฎหมายแพ่งและพาณิชย์แล้วแต่กรณี
- **“ผู้พิทักษ์”** หมายความว่า ผู้ที่ดูแลคนเสมือนไร้ความ
สามารถ ตามมาตรา ๓๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและ
พาณิชย์
- **“ผู้แทน”** หมายความว่า ผู้ซึ่งมีสิทธิหน้าที่โดยกฎหมาย
ที่จะทำการแทนผู้อื่น เช่น ผู้แทนนิติบุคคล ตามมาตรา ๗๐
แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
- **“ตัวแทน”** หมายความว่า ผู้ที่จะเข้าทำการแทนผู้อื่นซึ่ง
สิทธิหน้าที่ที่เกิดขึ้นโดยความสัมพันธ์ทางสัญญาตัวแทน
ตามมาตรา ๗๔๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

เป็นเจ้าหนี้หรือลูกหนี้ หรือเป็นนายจ้างหรือลูกจ้าง ของคู่กรณี

เนื่องด้วยความเป็นเจ้าหนี้ ลูกหนี้ หรือนายจ้างหรือลูกจ้างของคู่กรณี ในกรณีนี้อาจมีประโยชน์ที่จะเรียกร้องหรือจะต้องให้แก่กันนั่นเอง จึงจำเป็นจะต้องเปิดเผย

● เจ้าหนี้หรือลูกหนี้

“เจ้าหนี้” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีมูลหนี้เหนือบุคคลอีกคนหนึ่งซึ่งเรียกว่าลูกหนี้ และมีสิทธิที่จะเรียกให้ลูกหนี้ชำระหนี้

“ลูกหนี้” หมายความว่า บุคคลผู้มีหนี้กับบุคคลอีกคนหนึ่งซึ่งเรียกว่าเจ้าหนี้ อย่างไรก็ตาม เจ้าหนี้หรือลูกหนี้ อาจจะเป็นเจ้าหนี้หรือลูกหนี้ที่เกิดจากนิติกรรมสัญญาจัดการงานนอกสิ่งลามิควรได้ หรือละเมิด รวมทั้งกรณีเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาด้วย

● นายจ้างหรือลูกจ้าง

“นายจ้าง” หมายความว่า ผู้ซึ่งตกลงรับจ้างเข้าทำงาน โดยจ่ายค่าจ้างให้ และให้หมายความรวมถึงผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากนายจ้างให้ทำการแทน ในกรณีที่นายจ้างเป็นนิติบุคคล หมายความว่า ผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคลนั้น และหมายความรวมถึงผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคลให้ทำการแทน^๓

“ลูกจ้าง” หมายความว่า ผู้ซึ่งตกลงทำงานให้แก่ นายจ้างเพื่อรับค่าจ้าง^๔

ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๕๗๕ สัญญาจ้างแรงงานนั้น คือ สัญญาซึ่งบุคคลหนึ่งเรียกว่าลูกจ้างตกลงทำงานให้แก่บุคคลอีกคนหนึ่ง เรียกว่านายจ้าง และนายจ้างตกลงจะให้สินจ้างตลอดเวลาที่ทำงานให้

^๓ พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๕

^๔ พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๕

ข้อ ๑๐

การถอดถอนผู้ใกล้ชิด

“ผู้ใกล้ชิดอาจถูกถอดถอนโดยคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่าย หรือหน่วยงานซึ่งดำเนินการใกล้ชิด ข้อพิพาท ด้วยเหตุดังต่อไปนี้...”

กระทำการฉ้อฉลหรือข่มขู่คู่กรณีหรือบุคคลอื่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับข้อพิพาท

“ฉ้อฉล” หมายความว่า ใช้อุบายหลอกลวงโดยเอาความเท็จมากล่าวเพื่อให้เขาหลงผิด

คำพิพากษาศาลฎีกากรณีถือว่าเป็นการ**“ฉ้อฉล”** เช่น โจทก์กู้เงิน ๑๐,๐๐๐ บาทจากจำเลยที่ ๑ และมอบโฉนดที่ดินให้จำเลยที่ ๑ ยึดถือไว้เป็นประกัน โดยจำเลยที่ ๑ หลอกลวงโจทก์ซึ่งเป็นเจ้าของที่ดินให้ลงลายมือชื่อในสัญญากู้ยืมเงินและสัญญาจำนองที่ดินไว้กับจำเลยที่ ๒ ด้วยเพราะโจทก์อ่านหนังสือไม่ออก และจำเลยที่ ๑ บอกว่าให้ลงลายมือชื่อจึงจะจ่ายเงินให้นิติกรรมที่เกิดขึ้นดังกล่าวจึงเป็นเพราะกลฉ้อฉลของจำเลยที่ ๑ (ฎีกาที่ ๑๐๖๓/๒๕๔๔) การที่จำเลยที่ ๑ ไม่ชำระค่าที่ดินก็เพราะมีเจตนาตั้งใจหลอกลวงโจทก์มาตั้งแต่ต้น โดยอาศัยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ของโจทก์และสร้างทำให้โจทก์เข้าใจว่าจำเลยที่ ๑ ได้ออมเงินเข้าบัญชีออมทรัพย์ให้แล้ว หากโจทก์เข้าใจดีว่าการส่งจ่ายเช็คเข้าบัญชีจะสมบูรณ์เบิกเงินได้จะต้องรอให้เช็คเรียกเก็บเงินได้เสียก่อน การจดทะเบียนโอนขายที่ดินคงจะไม่เกิดขึ้น ต่อมาธนาคารตามเช็คปฏิเสธการจ่ายเงิน จากพฤติการณ์ดังกล่าวการแสดงเจตนาซื้อขายที่ดินของโจทก์จึงเป็นไปโดยถูกจำเลยที่ ๑ ฉ้อฉลหลอกลวง (ฎีกาที่ ๖๓๙๖/๒๕๔๕)

ข่มขู่คู่กรณีหรือบุคคลอื่นที่มี ส่วนเกี่ยวข้องกับข้อพิพาท

“ข่มขู่” หมายความว่า ทำให้กลัว, ทำให้เสียขวัญ โดยผู้ข่มขู่ต้องมีเจตนาข่มขู่โดยมิชอบด้วยกฎหมาย เช่น ขู่ว่าจะใช้ปืนยิงให้ตาย หรือจะวางเพลิงเผาบ้านผู้ถูกข่มขู่ ถ้าหากเป็นการกระทำโดยชอบด้วยกฎหมาย แม้ผู้แสดงเจตนาจะมีความกลัวก็ไม่ถือว่าเป็นการข่มขู่

คำพิพากษาศาลฎีกากรณีถือว่า “เป็นการข่มขู่” เช่น ผู้ขายฝากพร้อมที่จะไถ่ถอนภายในกำหนดตามสัญญาขายฝาก แต่ผู้ซื้อฝากขู่ให้สละสิทธิการไถ่ถอน มิฉะนั้นจะแจ้งให้ตำรวจจับฐานออกเช็คโดยไม่มีเงิน ถือว่าเป็นการข่มขู่ (ฎีกาที่ ๗๐๗ - ๗๐๘/๒๕๐๕) จำเลยทำสัญญาประนีประนอมยอมความเพราะผู้สอบสวนของผู้อำนวยการป้องกันปราบปรามของคณะปฏิวัติขู่ว่าจะขังจำเลยฐานเป็นภัยต่อสังคม ถือว่าเป็นการข่มขู่ มิใช่เป็นการขู่ว่าจะสิทธิตามปกตินิยมแต่อย่างใด (ฎีกา ๒๘๓๐/๒๕๑๙) การที่นายตำรวจขู่ให้โจทก์ออกเช็คเพื่อชำระหนี้ให้จำเลยมิฉะนั้นจะจับจำเลยไปขังในฐานเป็นบุคคลที่เป็นภัยต่อสังคมนั้น ไม่ถือว่าเป็นการใช้สิทธิตามกฎหมายหรือตามปกตินิยม ถือเป็นการข่มขู่ (ฎีกาที่ ๑๔๗๙/๒๕๒๓)

อย่างไรก็ตาม มีการกระทำที่กฎหมายไม่ถือว่าเป็นการข่มขู่ เช่น การขู่ว่าจะสิทธิตามปกตินิยม การกระทำเพราะนับถือยำเกรง โดยแนวคำพิพากษาศาลฎีกา **“ไม่ถือว่าเป็นการข่มขู่”** ได้แก่ การขู่ว่าจะฟ้องร้องคดีต่อศาลโดยสุจริตโดยตรงไปตรงมา ย่อมเป็นการขู่ว่าจะใช้สิทธิตามปกตินิยม ไม่เป็นการข่มขู่ (ฎีกาที่ ๖๔๗/๒๕๑๕, ๒๓๒๑/๒๕๑๘) การขู่ว่าจะแจ้งความให้เจ้าพนักงานดำเนินคดีอาญาอันเป็นการขู่จะสิทธิตามกฎหมาย ย่อมเป็นการขู่ว่าจะใช้สิทธิตามปกตินิยม ไม่เป็นการข่มขู่ (ฎีกาที่ ๒๔๔/๒๕๑๘, ๖๗๒/๒๕๑๙)

ไม่มาปฏิบัติหน้าที่ผู้ไล่เลี่ยกันสองครั้ง โดยไม่มีเหตุอันควร

คำว่า **“โดยไม่มีเหตุอันควร”** จะต้องพิจารณาข้อเท็จจริงเป็นเรื่องๆ ว่าพฤติการณ์ของการไม่มาปฏิบัติหน้าที่นั้นมีสาเหตุอย่างไร และเป็นสาเหตุที่มีเหตุผลความจำเป็นถึงขนาดจะต้องไม่มาปฏิบัติหน้าที่หรือไม่

แนวคำพิพากษาศาลฎีกา กรณี **“มีเหตุอันควร”** เช่น ลูกจ้างไม่มาทำงานตั้งแต่วันที่ ๘ - ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๒๙ เพราะฝนตกน้ำท่วม ไม่สามารถมาทำงานได้ ถือว่ามีเหตุอันควร (ฎีกาที่ ๑๙๔/๒๕๓๐) ลูกจ้างไม่มาทำงาน ๓ วันติดต่อกัน เพราะป่วย ถือว่ามีเหตุอันควร (ฎีกาที่ ๓๐๐๔/๒๕๒๖) ลูกจ้างไม่มาทำงานมากกว่า ๓ วัน เพราะต้องดูแลมารดาที่ป่วยหนัก มีเหตุอันควร (ฎีกาที่ ๓๖๕๑/๒๕๒๙) ลูกจ้างหยุดงาน ๔ วัน เพื่อไปจัดงานสมรสให้บุตรสาวซึ่งต้องมีการเตรียมงานประเพณีท้องถิ่นที่ต่างจังหวัด มีเหตุอันควร (ฎีกาที่ ๔๓๖๗/๒๕๓๐) เป็นต้น

ขาดจริยธรรมตามมาตรา ๑๒
หมายเหตุ : ดูข้อ ๘ จริยธรรมของ
ผู้ไล่เลี่ยกันหน้า ๑๔

ถูกตั้งข้อรังเกียจตามมาตรา ๑๔ ที่มีสภาพ
ร้ายแรงอันอาจทำให้การปฏิบัติหน้าที่ไม่เป็น
กลางหรือไม่เป็นอิสระได้

ข้อ ๑๑

ข้อห้ามในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้นำใกล้เคียง

“ห้ามมิให้ผู้นำใกล้เคียงกระทำการหรือจัดให้กระทำการใดๆ ที่เป็นการบิณฑุบเชื้อหลอกลวง”

ด้วยเหตุที่การทำข้อตกลงระงับข้อพิพาท คู่กรณีต้องมีความสมัครใจที่จะกระทำการนั้นโดยไม่มีใครมาบังคับ มาหลอกลวง หรือขู่เข็ญให้หลงผิด หรือปราศจากความรับผิดชอบชั่วดี ไม่รู้ตัวหรือขาดสติ

คำว่า “**บังคับ**” หมายความว่า ใช้อำนาจสั่งให้ทำหรือให้ปฏิบัติหรือให้จำต้องทำ

คำว่า “**ขู่เข็ญ**” หมายความว่า ทำให้กลัวโดยการบังคับ แสดงกิริยาหรือวาจาให้ผู้อื่นต้องกลัวว่าจะเป็นอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ ชื่อเสียง หรือทรัพย์สินของผู้นั้น หรือของบุคคลที่สาม

คำว่า “**หลอกลวง**” หมายความว่า ใช้อุบายทุจริตให้เข้าใจผิด แสดงข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกหรือแจ้ง เพื่อให้บุคคลอื่นเข้าใจผิด

ตัวอย่างคำพิพากษาฎีกาที่ ๕๑๓๗/๒๕๓๓ วินิจฉัยว่า โจทก์บรรยายฟ้องว่า ขณะทำนิติกรรมตามฟ้อง นางพรณีป่วยเป็นโรคระบบประสาท ขาดสติสัมปชัญญะ ไม่สามารถรู้สึกผิดชอบอย่างเช่นบุคคลธรรมดาทั่วไป จำเลยได้ใช้อุบายหลอกลวง ชูเชิญ ให้นางพรณีทำนิติกรรมนั้น เป็นการเพียงพอให้เข้าใจแล้วว่า สาเหตุที่นางพรณีทำนิติกรรม ก็เนื่องจากไม่สามารถรู้สึกผิดชอบอย่างบุคคลธรรมดา ประกอบกับการใช้อุบายหลอกลวง ชูเชิญของจำเลย ทำให้การแสดงเจตนาของนางพรณีไม่สมบูรณ์ เป็นเหตุให้นิติกรรมตกเป็นโมฆียะ ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๒๑ เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่า นางพรณีทำนิติกรรมตามฟ้องในขณะที่สติสัมปชัญญะไม่สมบูรณ์ การที่จำเลยปกปิดความจริงกับนายชัยวัฒน์ และนายไชยพรรณว่าจะพานางพรณีไปเที่ยว แต่กลับพาไปจดทะเบียนทำนิติกรรมตามฟ้อง ก็เพียงพอทำให้ฟังได้แล้วว่านิติกรรมดังกล่าวเกิดจากการฉ้อฉลหรือการใช้อุบายหลอกลวงของจำเลย ย่อมเป็นโมฆียะ

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๒๒๒๒/๒๕๕๔ วินิจฉัยว่า จำเลยเข้าไปเกี่ยวข้องโดยผู้เสียหายว่าจ้างให้จำเลยมาช่วยเจรจาไกล่เกลี่ยหนี้ให้แก่ ณ. แต่จำเลยทำผิดหน้าที่โดยฉกฉวยโอกาสนำสำเนาหมายจับปลอมมาใช้แสดงต่อ ณ. ทำให้ผู้เสียหายเกิดความกลัวว่า ณ. จะถูกจับกุมดำเนินคดีตามสำเนาหมายจับปลอมดังกล่าว และผู้เสียหายยินยอมให้ทรัพย์สินแก่จำเลยไป แม้จำเลยจะไม่ได้แสดงการชูเชิญด้วยตัวของจำเลยเอง แต่การกระทำของจำเลยที่นำสำเนาหมายจับปลอมมาใช้ประกอบการชูเชิญ ทำให้ผู้เสียหายเกิดความกลัวว่าจะเป็นอันตรายต่อเสรีภาพของ ณ. บุตรสาวผู้เสียหายซึ่งเป็นบุคคลที่สาม การกระทำของจำเลยก็เป็นความผิดฐานกรรโชกแล้ว และเป็น การกระทำความผิดกับความผิดฐาน ใช้เอกสารราชการปลอม

“ห้ามมิให้ผู้ไกล่เกลี่ยกระทำการโดย มิชอบด้วยประการใดๆ เพื่อให้คู่กรณี ทำข้อตกลงระงับข้อพิพาท”

คำว่า **“โดยมิชอบ”** หมายความว่า โดยมิชอบด้วยหน้าที่ ซึ่งเจ้าพนักงานมีอยู่ตามกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ คำสั่งของคณะรัฐมนตรี คำสั่งของผู้บังคับบัญชา หรือระเบียบแบบแผนของทางราชการ ซึ่งได้ออกโดยชอบด้วยกฎหมาย

ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลอาญาทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๓ คำว่า **“ประพฤติมิชอบ”** หมายความว่า การกระทำที่ไม่ใช่ทุจริตต่อหน้าที่ แต่เป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใด โดยอาศัยเหตุที่มีตำแหน่งหรือหน้าที่อันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมติของคณะรัฐมนตรี ที่มุ่งหมายจะควบคุม การรับ การเก็บรักษา หรือการใช้จ่ายเงินหรือทรัพย์สินของแผ่นดิน

ตัวอย่าง**คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ ๕๔๘/๒๕๕๔** วินิจฉัยว่าขณะที่มีการนำผู้ต้องหาและของกลางเข้ามาในห้องของพนักงานสอบสวนนั้น ผู้ฟ้องคดีอยู่ในห้องดังกล่าว และได้มีการนำของกลางดังกล่าวมาวางไว้บนโต๊ะ กรณีจึงเชื่อได้ว่าผู้ฟ้องคดีสังเกตเห็นและประมาณการได้ว่ามีของกลางยาบ้าจำนวนมากกว่า ๘ เม็ด ก่อนที่จะได้ลงบันทึกประจำวันคดีดังกล่าว เนื่องจากยาบ้า จำนวน ๘ เม็ด และจำนวน ๒๑๓ เม็ด มีความแตกต่างกันในเชิงปริมาณอยู่มาก การที่ผู้ฟ้องคดี ซึ่งมีหน้าที่ลงบันทึกประจำวันคดี ได้ลงบันทึกประจำวันคดีคดีดังกล่าวโดยระบุว่า มีของกลางในคดี คือ ยาบ้า จำนวน ๘ เม็ด ซึ่งไม่ตรงกับข้อเท็จจริงที่ปรากฏและตนเองได้รับทราบอยู่ก่อนแล้ว จึงเป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ และโดยตามที่พฤติการณ์แล้วเชื่อได้ว่าผู้ฟ้องคดีก็ตระหนักดีว่าการกระทำดังกล่าวมีผลเป็นการช่วยเหลือผู้ต้องหาให้ได้รับโทษน้อยลง กรณีจึงเป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการและเป็นการกระทำอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติดังร้ายแรง ตามนัย มาตรา ๘๒ วรรคสาม และมาตรา ๒๙ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ประกอบมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยตำรวจ พ.ศ. ๒๕๓๗ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในเวลาที่ผู้ฟ้องคดีกระทำการดังกล่าว

คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๖๖๓/๒๕๕๓ วินิจฉัยว่า การปฏิบัติหน้าที่หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ นอกจากหมายถึงการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ที่เป็นการกระทำนอกขอบเขตแห่งอำนาจหรือโดยปราศจากอำนาจอย่างหนึ่งที่ไม่เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายแล้ว ยังหมายรวมถึงการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ที่เป็นการใช้ดุลพินิจโดยไม่ชอบด้วย

ข้อ ๑๒

การคุ้มครองการปฏิบัติหน้าที่
ของผู้ใกล้ชิด

“ หากกระทำการตามหน้าที่
โดยสุจริต ไม่ต้องรับผิดชอบ
การแพ่งและการอาญา ”

คำพิพากษากฎีกาที่ ๓๔๙๑/๒๕๖๑

ลูกจ้างตำแหน่งผู้จัดการสหกรณ์ได้ชิงลาออกเสียก่อน ในวันที่ทราบชื่อนายจ้างมีคำสั่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยร้ายแรงเพื่อรักษาสิทธิในการรับเงินบำเหน็จ ส่อให้เห็นถึงความไม่สุจริตเนื่องจากคาดหมายได้ว่าผลการสอบสวนออกมาในทางที่เป็นผลร้ายแก่ตน แต่กลับอาศัยเหตุลาออกมาเป็นมูลฟ้องคดีเรียกร้องเงินบำเหน็จ ย่อมเป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริต ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๕ จึงไม่มีอำนาจฟ้อง

ในกรณีบุคคลใดได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้ไกล่เกลี่ย ย่อมมีฐานะเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑ (๑๖) โดยวางหลักไว้ว่า “เจ้าพนักงาน” หมายความว่า บุคคลซึ่งกฎหมายบัญญัติว่าเป็นเจ้าพนักงานหรือได้รับการแต่งตั้งตามกฎหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ราชการ ไม่ว่าจะเป็นประจำหรือครั้งคราว และไม่ว่าจะได้รับค่าตอบแทนหรือไม่

ดังนั้น เมื่อผู้ไกล่เกลี่ยถือว่าเป็นเจ้าพนักงานตามกฎหมาย จึงได้รับความคุ้มครองตามประมวลกฎหมายอาญา ในความผิดต่อเจ้าพนักงาน ในขณะเดียวกัน ก็ต้องรับผิดชอบตำแหน่งหน้าที่ราชการแห่งประมวลกฎหมายอาญา หรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ด้วยเช่นกัน

ข้อ ๑๓

ลักษณะต้องห้าม ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท มีวัตถุประสงค์เพื่อให้คู่
กรณีมีโอกาสสารจากกลกันระงับข้อพิพาท
ทางแพ่ง และการอาญาโดยสันติวิธี
ทั้งนี้ จะต้องไม่ดำเนินการ ดังนี้

ไม่เป็นการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาท

กล่าวคือ การวินิจฉัยข้อพิพาทจะต้องไม่ชี้ขาดทั้งข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย
 อีกทั้งยังเป็นการชี้ว่าคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งผิดหรือถูก

ข้อพึงระวัง

การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทที่ดำเนินการในชั้นศาลและชั้นการ
บังคับคดีมีให้น่าพระราชบัญญัตินี้มาบังคับใช้

การวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทนั้นไม่รวมถึงในกรณีดังต่อไปนี้

๑. การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทที่ดำเนินการในชั้นศาล

การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทที่ถือว่าอยู่ในชั้นศาล

ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

มาตรา ๑๗๒ วรรคสอง วางหลักไว้ว่า

“นับแต่เวลาที่ไต่ยื่นฟ้องแล้วคดีนั้นอยู่ระหว่างการพิจารณา..”

ทั้งนี้ ไม่ว่าศาลจะรับคำฟ้องหรือไม่

๒. การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในชั้นการบังคับคดี

การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทที่ถือว่าอยู่ในชั้นการบังคับคดี

ตัวอย่างคำพิพากษาฎีกาที่ ๘๐๐/๒๕๓๗ วินิจฉัยว่า นับแต่เวลาที่เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษายื่นคำร้องขอให้มีการบังคับถือว่าคดีนั้นอยู่ในชั้นการบังคับคดี

“ข้อตกลงระงับข้อพิพาท”

- มีผลผูกพันคู่กรณีโดยชอบด้วยกฎหมายเพื่อระงับข้อพิพาทหรือข้อเรียกร้องใดๆ ที่แต่ละฝ่ายมีอยู่
- คู่กรณีแต่ละฝ่ายต่างมีสิทธิ หน้า ที่ หรือความรับผิดชอบ เพียงเท่าที่กำหนดไว้ในข้อตกลงนั้น

หมายเหตุ

ข้อตกลงระงับข้อพิพาทอาจเทียบเคียงได้กับสัญญาประนีประนอมยอมความตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๘๕๐ วางหลักไว้ว่า “อันว่าสัญญาประนีประนอมยอมความนั้น คือ สัญญาซึ่งผู้เป็นคู่สัญญาทั้งสองฝ่ายระงับข้อพิพาทอันใดอันหนึ่ง ซึ่งมีอยู่หรือจะมีขึ้นนั้นให้เสร็จไปด้วยต่างยอมผ่อนผันให้แก่กัน” โดยผลแห่งสัญญาประนีประนอมยอมความนั้น ทำให้สิทธิตามมูลหนี้เดิมระงับไป คู่สัญญาได้สิทธิตามที่ตกลงในสัญญาประนีประนอมยอมความ

ตัวอย่างคำพิพากษากฎีกาที่ ๘๒๒๐/๒๕๖๓

วินิจฉัยว่า ตามบันทึกเจรจาตกลงเอกสาร ล.๑ มีข้อความว่า จำเลยยอมรับผิดในการทำละเมิดเป็นเหตุให้อ ผู้ตาย ถึงแก่ความตายกับยอมชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ร้องที่ ๒ เป็นเงิน ๔๕๐,๐๐๐ บาท โดยผู้ร้องที่ ๒ ระบุว่า ไม่ประสงค์จะฟ้องร้องให้ดำเนินคดีใดและเรียกร้อง ค่าสินไหมทดแทนใดๆ เพิ่มเติมกับจำเลยอีกต่อไป เมื่อบันทึกฉบับนี้มีข้อความว่า ผู้ร้องที่ ๒ ยินยอมรับเงินค่าสินไหมทดแทนจำนวน ๔๕๐,๐๐๐ บาท จากตัวแทนของจำเลย ค่าสินไหมทดแทนตาม ป.พ.พ. มาตรา ๔๔๓ ได้แก่ ค่าปลงศพรวมทั้งค่าใช้จ่ายอันจำเป็นอื่นๆ อีกด้วย และวรรคสาม ถ้าเหตุที่ตายลงนั้นทำให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดต้องขาดไร้อุปการะตามกฎหมายไปด้วยไซ้ร ท่านว่าบุคคลนั้นชอบที่จะได้รับค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น ดังนั้นค่าทดแทนตามที่ระบุไว้ในเอกสาร ล.๑ จึงรวมกับค่าปลงศพ ค่าใช้จ่ายอื่นตลอดจนค่าอุปการะเลี้ยงดูสำหรับผู้ร้องที่ ๒ ซึ่งเป็นมารดาของ อ ผู้ตายแล้ว เมื่อผู้ร้องที่ ๒ ยินยอมรับเงินตามบันทึกการเจรจาและ ไม่ประสงค์ฟ้องร้องค่าสินไหมทดแทนใดๆ จากจำเลยอีก ทำให้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนสิ้นสุดลง ข้อตกลงดังกล่าวเป็นการระงับข้อพิพาทให้เสร็จสิ้นไปด้วยต่างยอมผ่อนผันให้แก่กัน ตามลักษณะประนีประนอมยอมความตาม ป.พ.พ.มาตรา ๘๕๐ ซึ่งมีผลให้ผู้ร้องที่ ๒ ไม่มีสิทธิเรียกค่าสินไหมทดแทนในมูลละเมิดจากจำเลยได้อีก

ข้อตกลงระบับข้อพิพาทที่จะมีผลทางกฎหมาย ต้องไม่มีลักษณะดังต่อไปนี้

๑

ข้อตกลงต้องไม่เป็นการต้องห้ามชัดแจ้งโดยกฎหมาย เป็นการพนันวิสัย หรือเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๐ บัญญัติว่า

“การใดมีวัตถุประสงค์เป็นการต้องห้ามชัดแจ้งโดยกฎหมายเป็นการพนันวิสัยหรือเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน การนั้นเป็นโมฆะ”

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๔๒๘ – ๑๔๒๙/๒๕๔๕ วินิจฉัยว่า โจทก์และจำเลยตกลงทำสัญญาจะซื้อจะขายที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้าง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อชำระหนี้กันในทางแพ่ง เฉพาะที่เกี่ยวกับความผิดฐานยักยอกและฉ้อโกง ตาม ป.อ.มาตรา ๓๕๒ และมาตรา ๓๔๑ ซึ่งจำเลยได้กระทำผิดต่อโจทก์อันเป็นความผิดอันยอมความได้ สัญญาจะซื้อจะขายดังกล่าวจึงใช้บังคับต่อกันได้ หาเป็นสัญญาที่มีวัตถุประสงค์ขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน ตาม ป.พ.พ.มาตรา ๑๕๐ ไม่ จึงไม่ตกเป็นโมฆะ เมื่อจำเลยไม่ไปจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างให้โจทก์ภายในกำหนดสัญญา โจทก์จึงฟ้องบังคับจำเลยให้ปฏิบัติตามสัญญาดังกล่าวได้

๒

ต้องไม่เป็นการละเมิดต่อสิทธิมนุษยชนหรือ ศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๙๘๓/๒๕๕๘ วินิจฉัยว่า ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๘ กำหนดว่า “บุคคลย่อมใช้สิทธิเสรีภาพของตนได้เท่าที่ไม่ละเมิดสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่นหรือไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน” ฉะนั้น แม้ว่าการเลือกคู่ครองเป็นสิทธิที่ได้รับความคุ้มครองโดยรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นสิทธิของโจทก์ที่จะเลือกคู่ครองของตนได้ก็ตาม แต่การใช้สิทธิเช่นนั้นจะต้องไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนและต้องอยู่ภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย ซึ่งต้องมีเหตุตามที่กฎหมายบัญญัติรับรองถึงการใช้สิทธินั้นได้ การที่โจทก์อยู่กินฉันท์สามีภรรยากับจำเลยและได้จดทะเบียนสมรสกันโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว ต่อมาภายหลังโจทก์ไม่พอใจต้องการแยกทางกับจำเลยจึงฟ้องหย่า โดยอ้างว่าเป็นสิทธิที่โจทก์ที่จะเลือกคู่ครองได้ตามแต่ความพอใจของตนนั้นคงไม่ถูกต้อง เพราะการใช้สิทธิดังกล่าวของโจทก์ย่อมกระทบกระเทือนต่อจำเลยซึ่งเป็นภริยาและบุตร หากโจทก์ประสงค์จะหย่าขาดจากจำเลยต้องมีเหตุที่อ้างได้ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๕๑๖ มิฉะนั้น สถาบันครอบครัวในสังคมจะเกิดการเอารัดเอาเปรียบและมีแต่ความสับสนวุ่นวาย

๓

ต้องไม่มีลักษณะเป็นการค้าความ

การค้าความ หมายถึง ข้อตกลงที่มีลักษณะเป็นการแสวงหาประโยชน์จากการที่ผู้อื่นเป็นความกันโดยตนเองไม่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือส่วนได้เสียในมูลคดีด้วยกรณีดังกล่าวถือว่าขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

ตัวอย่าง**คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๕๖๗/๒๕๕๕**
วินิจฉัยว่า โจทก์มิได้เป็นนายความหากเข้ามาเกี่ยวข้องในคดีที่จำเลยพิพาทกับบุคคลอื่นในฐานะผู้จัดการผลประโยชน์ของจำเลย โจทก์จึงมิได้เป็นผู้มีส่วนได้เสียในมูลความแห่งคดีทั้งปวงที่จำเลยมีข้อพิพาทกับบุคคลอื่นไม่ว่าทางหนึ่งทางใด สัญญาว่าจ้างที่โจทก์กับจำเลยตกลงกันว่า ให้โจทก์เป็นผู้จัดการประโยชน์ของจำเลยในคดีความ ทั้งคดีแพ่งและคดีอาญาโดยให้โจทก์ออกค่าใช้จ่ายค่านายความ และค่าขึ้นศาลทำขึ้นก็โดยหวังจะได้ส่วนแบ่งจากผลประโยชน์ที่ได้จากการเป็นความกันหรือเข้าไปมีส่วนได้เสียในมูลคดีโดยวิธีการแบ่งเอาส่วนจากผลประโยชน์ที่ได้จากการเป็นความกัน จึงเป็นการแสวงหาประโยชน์จากการที่ผู้อื่นเป็นความกันโดยโจทก์ไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องในคดี วัตถุประสงค์แห่งสัญญาว่าจ้างจึงขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ตกเป็นโมฆะตาม ป.พ.พ.มาตรา ๑๕๐

การใกล้เคียง ข้อพิพาททางอาญา

ข้อ ๑๔ คำนิยามของการใกล้เคียง ข้อพิพาททางอาญา

ในหมวด ๓ นี้ มิได้บัญญัติบทนิยามคำว่า “การใกล้เคียงข้อพิพาททางอาญา” ไว้ดังเช่นหมวด ๔ การใกล้เคียงข้อพิพาททางอาญา ในชั้นสอบสวน จึงต้องใช้บทนิยามตามพระราชบัญญัติการใกล้เคียงข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๓

“การใกล้เคียงข้อพิพาท” หมายความว่า การดำเนินการเพื่อให้คู่กรณีมีโอกาสเจรจาตกลงกันระงับข้อพิพาททางแพ่งและการอาญา โดยสันติวิธีและปราศจากการวินิจฉัยชี้ขาด ทั้งนี้ ไม่รวมถึงการใกล้เคียงข้อพิพาทที่ดำเนินการในชั้นศาลและในชั้นการบังคับคดี

ข้อสังเกต

การใกล้เคียงข้อพิพาททางอาญาในหมวด ๓ นี้ เป็นการใกล้เคียงทั่วไปและดำเนินการโดยหน่วยงานของรัฐ ตามพระราชบัญญัติการใกล้เคียงข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒

ความผิดพลาดทางอาญาที่กฎหมาย
บัญญัติให้ไถ่ถอนได้

๑. ความผิดอันยอมความได้
๒. ความผิดลหุโทษ ได้แก่
 - ๒.๑ ความผิดตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา
 - ๒.๒ ความผิดลหุโทษอื่นที่ไม่กระทบต่อส่วนรวมตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

ความผิดอันยอมความได้

หมายถึง คดีความผิดอาญาบางประเภทซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายต่อเอกชนหรือคนใดคนหนึ่งเป็นการส่วนตัว มิได้ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐหรือสังคม และความผิดใดจะเป็นความผิดอันยอมความได้นั้น กฎหมายต้องระบุชัดเจนว่าเป็นความผิดอันยอมความได้ ดังนี้

ประมวลกฎหมายอาญา

ความผิดเกี่ยวกับการค้า	: มาตรา ๒๗๒
ความผิดเกี่ยวกับเพศ	: มาตรา ๒๗๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๗๘ วรรคสอง ซึ่งเป็นการกระทำระหว่างคู่สมรสถ้ามิได้เกิดต่อหน้าธารกำนัล หรือไม่เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำรับอันตรายสาหัส หรือถึงแก่ความตาย
	มาตรา ๒๗๘ วรรคหนึ่ง ถ้ามิได้เกิดต่อหน้าธารกำนัลไม่เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำรับอันตรายสาหัสหรือถึงแก่ความตาย หรือมิได้กระทำความแก่บุคคลดังที่ระบุไว้ในมาตรา ๒๘๕ และมาตรา ๒๘๕/๒
	มาตรา ๒๘๓ ทวิ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๘๓ ทวิ วรรคสาม เฉพาะกรณีที่กระทำความแก่บุคคลอายุเกินสิบห้าปี และมาตรา ๒๘๔
ความผิดต่อเสรีภาพ	: มาตรา ๓๐๙ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๑๐ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๓๑๑ วรรคหนึ่ง

ประมวลกฎหมายอาญา (ต่อ)

ความผิดฐานเปิดเผยความลับ	: มาตรา ๓๒๒ มาตรา ๓๒๓ และ มาตรา ๓๒๔
ความผิดฐานหมิ่นประมาท	: มาตรา ๓๒๖ มาตรา ๓๒๗ และ มาตรา ๓๒๘
ความผิดฐานฉ้อโกง	: มาตรา ๓๔๑ มาตรา ๓๔๒, มาตรา ๓๔๔ มาตรา ๓๔๕ มาตรา ๓๔๖ และมาตรา ๓๔๗
ความผิดฐานโกงเจ้าหนี้	: มาตรา ๓๔๙ และมาตรา ๓๕๐
ความผิดฐานยักยอก	: มาตรา ๓๕๒ มาตรา ๓๕๓ มาตรา ๓๕๔ และมาตรา ๓๕๕
ความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์	: มาตรา ๓๕๘ และมาตรา ๓๕๙
ความผิดฐานบุกรุก	: มาตรา ๓๖๒ มาตรา ๓๖๓ และ มาตรา ๓๖๔
ความผิดอื่นๆ	: ความผิดตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๓๔ ถึงมาตรา ๓๓๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๓๔๑ ถึงมาตรา ๓๖๔ ถ้าเป็นการกระทำที่ผู้บุพการี กระทำต่อผู้สืบสันดาน ผู้สืบสันดาน กระทำต่อบุพการี หรือพี่น้องร่วม บิดามารดาเดียวกันกระทำต่อกัน แม้กฎหมายมิได้บัญญัติให้เป็น ความผิดอันยอมความได้ ก็ให้เป็น ความผิดอันยอมความได้ตามที่ บัญญัติไว้ใน ป.อ. มาตรา ๗๑ วรรคสอง

ความผิดตามกฎหมายอื่นที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นความผิดอันยอมความได้

เช่น พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๒๑ พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เชื้อ พ.ศ. ๒๕๓๔ พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ พระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๕ พระราชบัญญัติธนาการเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พ.ศ. ๒๕๐๙ พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นต้น

ความผิดลหุโทษ

ความผิดลหุโทษ หมายถึง ความผิดที่มีโทษเบา หรือไม่ร้ายแรงซึ่งเป็นความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน ๑ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๓๕ (๒) ได้บัญญัติถึงฐานความผิดลหุโทษที่สามารถไกล่เกลี่ยเพื่อระงับข้อพิพาททางอาญาตามที่มีบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญามีดังต่อไปนี้

- ความผิดฐานประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจ มาตรา ๓๙๐
- ความผิดฐานใช้กำลังทำร้ายผู้อื่นไม่ถึงกับเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจ มาตรา ๓๙๑
- ความผิดฐานทำให้ผู้อื่นเกิดความกลัว หรือความตกใจ โดยการขู่เข็ญ มาตรา ๓๙๒
- ความผิดฐานดูหมิ่นผู้อื่นซึ่งหน้าหรือด้วยการโฆษณา มาตรา ๓๙๓
- ความผิดฐานไล่ ต้อนหรือทำให้สัตว์ใดๆ เข้าสวน ไร่ หรือนาของผู้อื่นที่ได้แต่งดินไว้ เพาะพันธุ์ไว้ หรือมีพืชพันธุ์หรือผลิตผลอยู่ มาตรา ๓๙๔
- ความผิดฐานควบคุมสัตว์ใดๆ ปลอมปลละเลยให้สัตว์เข้าในสวน ไร่หรือนาของผู้อื่นที่ได้แต่งดินไว้ เพาะพันธุ์ไว้ หรือมีพืชพันธุ์หรือผลิตผลอยู่ มาตรา ๓๙๕
- ความผิดฐานกระทำความประการใดๆ ต่อผู้อื่น อันเป็นการรังแก ข่มเหง คุกคาม หรือกระทำให้ได้รับความอับอายหรือเดือดร้อนรำคาญ มาตรา ๓๙๗

ความผิดลหุโทษอื่นที่ไม่กระทบต่อส่วนรวม
ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา :

หมายเหตุ

ปัจจุบันยังไม่มีพระราชกฤษฎีกาที่กำหนด
ความผิดลหุโทษดังกล่าวไว้

ข้อ ๑๖

หน้าที่และอำนาจในระหว่างการไต่ถามข้อพิพาททางอาญา

หน้าที่

หน่วยงานซึ่งดำเนินการไต่ถามข้อพิพาททางอาญา หรือกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพมีหน้าที่ “เร่ง” ให้พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาลแล้วแต่กรณีทราบถึงการไต่ถามข้อพิพาททางอาญานั้น

อำนาจ

พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือ ศาล “อารอ” การสอบสวน การสืบคดี การพิจารณาคดีหรือพิพาทเอาไว้ก่อน จนกว่าจะรู้ผลการไต่ถามข้อพิพาทได้

ในการไต่ถามข้อพิพาททางอาญา ไม่ตัดอำนาจพนักงานสอบสวน ที่จะทำการสอบสวนต่อไป อีกทั้งหมด ๓ นี้มิได้กำหนดระยะเวลา การไต่ถามข้อพิพาทให้เสร็จสิ้นเมื่อใด เพียงแต่กำหนดให้การไต่ถามข้อพิพาทจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเสร็จสิ้นโดยเร็ว ประกอบกับอายุ ความดำเนินคดีอาญาตามหมวด ๓ ไม่ได้หยุดนับแต่อย่างใด

ข้อ ๑๗

การดำเนินการเมื่อการไต่ถาม ข้อพิพาททางอาญาเสร็จสิ้นลง

หน่วยงานซึ่งดำเนินการไต่ถามแจ้งผลการไต่ถาม
ข้อพิพาทให้พนักงานสอบสวน หรือพนักงานอัยการ หรือศาลทราบ
แล้วแต่กรณีว่าการดำเนินการไต่ถามข้อพิพาทนั้นอยู่ในชั้นใด

คู่กรณีตกลงกันได้

ให้หน่วยงานซึ่งดำเนินการ
ไต่ถามส่งสำเนาบันทึก
ข้อตกลงให้พนักงาน
สอบสวนหรือพนักงาน
อัยการหรือศาลแล้วแต่
กรณี

คู่กรณีตกลงกันไม่ได้

ให้พนักงานสอบสวน
พนักงานอัยการ หรือศาล
สอบสวน สืบคดี
หรือพิจารณา
พิพากษาคดีต่อไป

ข้อ ๑๘

ผลของการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา

ไม่ตัดอำนาจพนักงานสอบสวน
ที่จะทำการสอบสวนต่อไป

สิทธินำคดีอาญามาฟ้องยอมระงับ
เฉพาะคู่กรณีซึ่งทำข้อตกลงกัน
และระงับข้อพิพาททางอาญากันได้

ข้อสังเกต

- สิทธินำคดีอาญามาฟ้องย่อมระงับไปตามพระราชบัญญัติการไต่เกลี้ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ มิใช่เป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๔
- ตามมาตรา ๓๕ วรรคสองนี้ในคดีอาญา สิทธินำคดีอาญามาฟ้องย่อมระงับทันที เมื่อคู่กรณีทำข้อตกลงระงับข้อพิพาททางอาญา โดยกฎหมายมิได้บัญญัติให้พนักงานอัยการต้องมีคำสั่งยุติคดีก่อน ดังเช่น บัญญัติไว้ในหมวด ๔ การไต่เกลี้ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นสอบสวน
- ตามมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง หากมีคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องจะระงับเมื่อคู่กรณีได้ปฏิบัติตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทในส่วนแพ่งแล้ว

หมายเหตุ

- คดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา หมายถึง คดีแพ่งที่ฟ้องบังคับตามสิทธิเรียกร้องอันมีมูลฐานความรับผิดเนื่องมาจากการกระทำความผิดทางอาญา กล่าวคือ หากมูลกระทำความผิดทางอาญาใดทำให้ผู้กระทำความผิดต้องรับผิดทางแพ่งด้วย จึงถือได้ว่าคดีแพ่งที่เกิดขึ้นนั้นเนื่องมาจากการทำความผิดทางอาญา
- คดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา ตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๓ ได้แก่ คดีลักทรัพย์ ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ โจรสลัด กรรโชก ฉ้อโกง ยักยอก หรือรับของโจร ถ้าผู้เสียหาย มีสิทธิที่จะเรียกร้องทรัพย์สิน หรือราคาทรัพย์สินหรือราคาที่เขาสูญเสียไปเนื่องจากการกระทำความผิดคืนเมื่อพนักงานอัยการยื่นฟ้องคดีอาญา ก็ให้เรียกทรัพย์สินหรือราคาแทนผู้เสียหายด้วย การกระทำความผิดทางอาญาดังกล่าว ถือว่ามีมูลให้ผู้กระทำความผิดต้องรับผิดทางแพ่งในอันจะต้องคืนหรือใช้ราคาทรัพย์สินแก่ผู้เสียหายด้วย
- คดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญามีได้มีเพียงตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๓ เท่านั้น ความผิดอาญาฐานอื่นๆ ที่เป็นการประทุษร้ายต่อชีวิต ร่างกายอนามัย เสรีภาพ ชื่อเสียง หรือสิทธิอย่างใดอย่างหนึ่ง อันเข้าลักษณะเป็นการละเมิดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๒๐ ก็ถือได้ว่าเป็นคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาด้วยเช่นกัน

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๒๙๘/๒๕๕๑ โจทก์เคยฟ้องจำเลยทั้งสองต่อศาลชั้นต้นเป็นคดีอาญาในความผิดฐานโกงเจ้าหนี้ ศาลชั้นต้นได้สวนมูลฟ้องแล้วพิพากษายกฟ้องจำเลยที่ ๒ โดยวินิจฉัยว่าพยานหลักฐานของโจทก์ยังไม่เพียงพอที่จะรับฟังว่าจำเลยที่ ๒ กระทำโดยรู้หรือสมคบกับจำเลยที่ ๑ ในการกระทำความผิด และคดีส่วนอาญาของจำเลยที่ ๒ ถึงที่สุดแล้ว การที่โจทก์ฟ้องขอให้เพิกถอนการฉ้อฉลตาม ป.พ.พ.มาตรา ๒๓๗ อันเป็นสิทธิเรียกร้องที่ไม่ต้องอาศัยมูลความผิดทางอาญาในความผิดฐานโกงเจ้าหนี้ จึงไม่ใช่คดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๗๔๕/๒๕๓๗ โจทก์ฟ้องจำเลยที่ ๑ ว่า กระทำความผิดฐานโกงเจ้าหนี้และศาลพิพากษาลงโทษจำเลยที่ ๑ คดีถึงที่สุดแล้ว ส่วนคดีแพ่งโจทก์ฟ้องขอให้เพิกถอนการฉ้อฉลอันเป็นสิทธิเรียกร้องที่ไม่ต้องอาศัยมูลความผิดทางอาญาในความผิดฐานโกงเจ้าหนี้ จึงไม่ใช่คดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา จะนำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๖ มาใช้บังคับไม่ได้

ข้อ ๑๓

กรณีที่มีการใกล้เคียง
ข้อพิพาททางอาณาไม่เป็นผล

ให้ดำเนินการ ดังนี้

พนักงานสอบสวน
สอบสวนคดีต่อไป

พนักงานอัยการสั่งคดีต่อไป

ศาล พิจารณาพิพากษาคดีต่อไป

หมายเหตุ

คดีที่ใกล้เคียงไม่ได้ให้พนักงานสอบสวน
พนักงานอัยการ ศาล แล้วแต่กรณีต้อง
ดำเนินการต่อไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

ข้อ ๒๐

การดำเนินการเกี่ยวกับ สำนวนการสอบสวน ที่มีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา

กรณีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาตกลงกันได้

๑. กรณีตกลงระงับข้อพิพาททางอาญาที่คู่กรณีฝ่ายใด ฝ่ายหนึ่งไม่มีสิทธิฟ้องคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา

ให้พนักงานสอบสวนสรุปสำนวนมีความเห็นทางคดี
“**ควรสั่งไม่ฟ้อง**” ผู้ต้องหาซึ่งทำข้อตกลงในการ
ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท เนื่องจากสิทธินำคดีอาญามาฟ้อง
ย่อมระงับ ตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท
พ.ศ.๒๕๖๒ มาตรา ๓๕ วรรคสอง ส่วนผู้ต้องหาที่ไม่ได้
ทำข้อตกลงในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทให้ทำความเห็น
ทางคดีว่าควรสั่งฟ้องหรือสั่งไม่ฟ้องตามข้อเท็จจริงและ
พยานหลักฐาน

กรณีการใกล้เคียงข้อพิพาททางอาญาตกลงกันได้ (ต่อ)

๒. กรณีตกลงระงับข้อพิพาททางอาญาที่คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีสิทธิฟ้องคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา

พนักงานสอบสวนจะสามารถสรุปสำนวนมีความเห็น “**ควรสั่งไม่ฟ้อง**” ผู้ต้องหาได้ เนื่องจากสิทธินำคดีอาญามาฟ้องย่อมระงับเมื่อคู่กรณีได้ปฏิบัติตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทในส่วนแพ่งแล้วตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท มาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง ในกรณีที่คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทในส่วนแพ่ง คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งดำเนินการเพื่อขอให้มีการบังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาท ตามมาตรา ๓๒ ได้ และหากคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งได้รับประโยชน์แห่งเงื่อนไขในการปฏิบัติตามข้อตกลงให้นำความในมาตรา ๖ มาบังคับใช้ในกรณีที่คู่กรณีฝ่ายนั้นไม่ปฏิบัติตามข้อตกลง

กรณีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาไม่เป็นผล (มาตรา ๓๖ วรรคสาม)

ให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาต่อไปจนเสร็จสิ้น

- ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๔๐ บัญญัติว่า “เมื่อพนักงานสอบสวน ผู้รับผิดชอบในการสอบสวนเห็นว่าการสอบสวนเสร็จแล้ว ให้จัดการอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้..”
- พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบเท่านั้นที่จะพิจารณาว่าการสอบสวนเสร็จแล้วหรือไม่ หากเห็นว่าการสอบสวนเสร็จแล้ว พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบก็จะเป็นผู้สรุปสำนวนทำความเห็นว่าควรสั่งฟ้องหรือสั่งไม่ฟ้องส่งไปพร้อมกับสำนวนเพื่อให้พนักงานอัยการพิจารณาดำเนินการต่อไป ตามมาตรา ๑๔๓ มาตรา ๑๔๔ และมาตรา ๑๔๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
- ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกาเรื่องเสร็จที่ ๗๖๖/๒๕๔๖ เกี่ยวกับอำนาจสอบสวนเพิ่มเติมของพนักงานสอบสวน วินิจฉัยว่า เมื่อพนักงานสอบสวนสรุปสำนวนการสอบสวน และมีความเห็นควรสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้องตามมาตรา ๑๔๐ มาตรา ๑๔๑ หรือมาตรา ๑๔๒ และส่งให้พนักงานอัยการแล้ว พนักงานสอบสวนย่อมหมดอำนาจที่จะสอบสวนเพิ่มเติมในคดีนั้นอีก แม้ต่อมาในภายหลังจะได้ พยานหลักฐานที่เป็นประโยชน์ต่อรูปคดีก็ตาม ทั้งนี้เพราะบทบัญญัติใน มาตรา ๑๔๑ และมาตรา ๑๔๓ (๒) (ก) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ไม่ได้ให้อำนาจพนักงานสอบสวนทำการสอบสวนเพิ่มเติม เว้นแต่พนักงานอัยการจะสั่งให้สอบสวนเพิ่มเติม ประกอบคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๙/๒๔๘๑ วินิจฉัยว่า เมื่อพนักงานสอบสวนทำการสอบสวนเสร็จและได้ส่งสำนวนให้พนักงานอัยการแล้ว พนักงานสอบสวนย่อมหมดอำนาจหน้าที่ที่จะทำการสอบสวนคดีต่อไป

อายุความ

หากอายุความครบกำหนดในระหว่างการไต่เกลี่ย
ข้อพิพาทหรือจะครบกำหนดภายใน ๖๐ วันนับแต่วันที่
การไต่เกลี่ยข้อพิพาทสิ้นสุดลง ให้อายุความขยายออกไปอีก
๖๐ วันนับแต่วันที่การไต่เกลี่ยข้อพิพาทสิ้นสุดลง

หมายเหตุ

อายุความขยายออกไปเฉพาะคู่กรณี
เข้าร่วมการไต่เกลี่ยข้อพิพาทเท่านั้น

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๙๓/๓ วรรคสองบัญญัติว่า
ถ้ากำหนดน้ระยะเวลาเป็นวัน สัปดาห์ เดือน หรือปี มีให้วันแรกแห่งระยะ
เวลานั้นรวมเข้าด้วยกัน เว้นแต่จะเริ่มการในวันนั้นเองตั้งแต่เวลาที่ถือได้ว่าเป็น
เวลาเริ่มต้นทำการงานกันตามประเพณี

การนับระยะเวลาตามกฎหมาย มีแนวความเห็นเป็น
๒ แนวทาง คือ ตามแนวความเห็นของคณะกรรมการ
กฤษฎีกา และแนวคำพิพากษาศาลฎีกา ดังนี้

ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๒๙๗/๒๕๒๘
เรื่อง การนับระยะเวลา มีความเห็นว่าวิธีกำหนดน้ระยะเวลา
ตามข้อ ๕ (๑) ของประกาศคณะกรรมการกลางกำหนดราคาสินค้า
และเป็นการป้องกันการผูกขาด ฉบับที่ ๘๕ พ.ศ. ๒๕๒๘ เรื่องการแจ้ง
แผนการผลิต การนำเข้า และการจำหน่าย มิได้มีการกำหนดการ
นับอายุความไว้เป็นประการอื่น

จึงไม่เข้าช้อยกเว้นมาตรา ๑๕๖ และต้องบังคับ ตามมาตรา ๑๕๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ปัจจุบัน คือ มาตรา ๑๔๓/๑ และมาตรา ๑๔๓/๓ วรรคสอง ตามลำดับ) เมื่อประกาศดังกล่าวได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๒๘ โดยกำหนดให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา กล่าวคือ ตั้งแต่วันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๒๘ จึงเป็นการเริ่มการได้ในวันที่ประกาศดังกล่าวมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่อันเป็นกำหนดเริ่มทำการงานกันตามประเพณี กรณีเข้าช้อยกเว้นของมาตรา ๑๕๘ (ปัจจุบัน คือ มาตรา ๑๔๓/๓ วรรคสอง) ดังนั้น การนับระยะเวลาสามสิบวันนับแต่วันที่ประกาศฉบับนี้มีผลใช้บังคับตามประกาศฯ ข้อ ๕ (๑) จึงต้องนับวันแรกที่ประกาศมีผลใช้บังคับ (วันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๒๘) รวมคำนวณเข้าด้วย และจะครบกำหนดสามสิบวันในวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๘

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๔๗๐/๒๕๓๘ วินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๒๔ ที่แก้ไขใหม่เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ว่าคดีประเภทใดบ้างที่คู่ความอุทธรณ์ในข้อเท็จจริงได้ ซึ่งตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๓๔ ที่แก้ไขใหม่ มาตรา ๒๒๔ ดังกล่าว ได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๒ ว่า “ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวัน **นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป**” ซึ่งพระราชบัญญัติดังกล่าวได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๓๔ ดังนั้น จึงต้องเริ่มนับหนึ่งในวันรุ่งขึ้น คือ วันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๓๔ ซึ่งจะครบ ๖๐ วัน ในวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๓๔ และจะมีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนด ๖๐ วัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา คือ วันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๓๔ เป็นต้นไป ดังนั้น การยื่นอุทธรณ์คำพิพากษาศาลชั้นต้นตั้งแต่วันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๓๔ เป็นต้นไป จึงต้องอยู่ภายใต้บังคับของมาตรา ๒๒๔ ที่แก้ไขใหม่

การใกล้เคียง ข้อพิพาททางอาญา ในชั้นการสอบสวน

ข้อ ๒๑

คำนิยามของการใกล้เคียงข้อพิพาท ทางอาญาในชั้นการสอบสวน

เนื่องจากตามพระราชบัญญัติการใกล้เคียงข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒
หมวด ๔ การใกล้เคียงข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน ได้นิยามคำว่า
“การใกล้เคียงข้อพิพาททางอาญา” ไว้ในมาตรา ๓๙ โดยเฉพาะ จึงไม่นำพินิยาม
ในมาตรา ๓ มาใช้บังคับ ดังเช่น หมวด ๓ การใกล้เคียงข้อพิพาททางอาญา

มาตรา ๓๙ บัญญัติว่า

“การใกล้เคียงข้อพิพาททางอาญา” หมายความว่า การใกล้เคียง
ข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน โดยพนักงานสอบสวนจัดให้คู่กรณีในคดี
อาญามีโอกาสเจรจาตกลงหรือเยียวยาความเสียหายเพื่อระงับคดีอาญา

“คู่กรณี” หมายความว่า ผู้ต้องหาหรือผู้เสียหายในคดีอาญา แต่ไม่
หมายความรวมถึงคดีอาญาที่รัฐหรือหน่วยงานของรัฐเป็นผู้เสียหาย

ข้อสังเกต

กรณีผู้ต้องหาถึงแก่ความตาย การไต่ถามทนายความของโจทก์เป็นอันระงับสิ้นไป เนื่องจากสิทธิหน้าที่อาญาของโจทก์ย่อมระงับ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๑)

หมายเหตุ

ผู้เสียหายสามารถให้ผู้มีอำนาจจัดการแทนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาดำเนินการแทนได้ เนื่องจากมีบทบัญญัติไว้ในมาตรา ๔๖ พระราชบัญญัติการไต่ถามทนายความ พ.ศ. ๒๕๖๒ แต่ทั้งนี้ต้องไม่ขัดหรือฝืนความประสงค์ของผู้เสียหาย ผู้ต้องหาต้องดำเนินการด้วยตัวเอง ไม่อาจมอบหมายให้ผู้อื่นจัดการแทนได้ เนื่องจากพระราชบัญญัติการไต่ถามทนายความ พ.ศ. ๒๕๖๒ ไม่มีบทบัญญัติให้บุคคลอื่นกระทำการแทนได้

ข้อ ๒๒

ความผิดทางอาญาที่กฎหมายบัญญัติ ให้ใกล้เคียงข้อพิพาทได้ใบ ชั้นการสอบสวน

การใกล้เคียงข้อพิพาทในชั้นการสอบสวนกระทำได้ในคดี
ความผิดอาญา ดังต่อไปนี้

๑. ความผิดอันยอมความได้

๒. ความผิดลหุโทษ ได้แก่

๒.๑ ความผิดตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา

๒.๒ ความผิดลหุโทษอื่นที่ไม่กระทบต่อส่วนรวมตามที่
กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

๓. ความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกินสามปีตามบัญชี
ท้ายพระราชบัญญัติ

ความผิดอันยอมความได้

หมายถึง คดีความผิดอาญาบางประเภทซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายต่อเอกชนหรือคนใดคนหนึ่งเป็นการส่วนตัว มิได้ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐหรือสังคม และความผิดใดจะเป็นความผิดอันยอมความได้นั้น กฎหมายต้องระบุชัดเจนว่าเป็นความผิดอันยอมความได้ ดังนี้

ประมวลกฎหมายอาญา

- ความผิดเกี่ยวกับการค้า : มาตรา ๒๗๒
- ความผิดเกี่ยวกับเพศ : มาตรา ๒๗๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๗๘ วรรคสอง ซึ่งเป็นการกระทำความผิดระหว่างคู่สมรส ถ้ามิได้เกิดต่อหน้า ชารกานัล หรือไม่เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำรับอันตรายสาหัส หรือถึงแก่ความตาย มาตรา ๒๗๘ วรรคหนึ่ง ถ้ามิได้เกิดต่อหน้าชารกานัลไม่เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำรับอันตรายสาหัสหรือถึงแก่ความตายหรือไม่ได้กระทำความผิดต่อบุคคลตั้งที่ระบุไว้ในมาตรา ๒๘๕ และมาตรา ๒๘๕/๒ มาตรา ๒๘๓ ทวิ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๘๓ ทวิ วรรคสาม เฉพาะกรณีที่กระทำแก่บุคคลอายุเกินสิบห้าปี มาตรา ๒๘๔
- ความผิดต่อเสรีภาพ : มาตรา ๓๐๙ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๑๐ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๓๑๑ วรรคหนึ่ง
- ความผิดฐานเปิดเผยความลับ : มาตรา ๓๒๒ มาตรา ๓๒๓ และมาตรา ๓๒๔
- ความผิดฐานหมิ่นประมาท : มาตรา ๓๒๖ มาตรา ๓๒๗ และมาตรา ๓๒๘
- ความผิดฐานฉ้อโกง : มาตรา ๓๔๑ มาตรา ๓๔๒ มาตรา ๓๔๔ มาตรา ๓๔๕ มาตรา ๓๔๖ และมาตรา ๓๔๗

ประมวลกฎหมายอาญา (ต่อ)

- ความผิดฐานโกงเจ้าหนี้ : มาตรา ๓๔๙ และมาตรา ๓๕๐
- ความผิดฐานยักยอก : มาตรา ๓๕๒ มาตรา ๓๕๓
มาตรา ๓๕๔ และมาตรา ๓๕๕
- ความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ : มาตรา ๓๕๘ และมาตรา ๓๕๙
- ความผิดฐานบุกรุก : มาตรา ๓๖๒ มาตรา ๓๖๓ และ
มาตรา ๓๖๔
- ความผิดอื่นๆ : ความผิดตามที่บัญญัติไว้ใน มาตรา
๓๓๔ ถึงมาตรา ๓๓๖ วรรคแรก และ
มาตรา ๓๔๑ ถึงมาตรา ๓๖๔ ถ้าเป็น
การกระทำที่ผู้บุกรุกกระทำต่อผู้สืบ
สันดาน ผู้สืบสันดานกระทำต่อบุพการี
หรือพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน
กระทำต่อกัน แม้กฎหมายมิได้บัญญัติ
ให้เป็นความผิดอันยอมความได้ ก็ให้
เป็นความผิดอันยอมความได้ตามที่
บัญญัติไว้ใน ปอ. มาตรา ๗๑ วรรค ๒

ความผิดตามกฎหมายอื่นที่กฎหมายบัญญัติ ให้เป็นความผิดอันยอมความได้

เช่น พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๒๑ พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๕๓๔ พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ พระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๕ พระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พ.ศ. ๒๕๐๙ และพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นต้น

ความผิดลหุโทษ

ความผิดลหุโทษ หมายถึง ความผิดที่มีโทษเบาหรือไม่ร้ายแรง ซึ่งเป็นความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน ๑ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๓๕ (๒) ได้บัญญัติถึงฐานความผิดลหุโทษที่สามารถไกล่เกลี่ยเพื่อระงับข้อพิพาททางอาญาตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญามีดังต่อไปนี้

ประมวลกฎหมายอาญา

- ความผิดฐานประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจ มาตรา ๓๔๐
- ความผิดฐานใช้กำลังทำร้ายผู้อื่นไม่ถึงกับเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจ มาตรา ๓๔๑
- ความผิดฐานทำให้ผู้อื่นเกิดความกลัว หรือความตกใจโดยการขู่เข็ญ มาตรา ๓๔๒
- ความผิดฐานดูหมิ่นผู้อื่นซึ่งหน้าหรือด้วยการโฆษณา มาตรา ๓๔๓
- ความผิดฐานไล่ ต้อน หรือทำให้สัตว์ใดๆ เข้าในสวน ไร่ หรือนาของผู้อื่นที่ได้แต่งดินไว้ เพาะพันธุ์ไว้ หรือมีพืชพันธุ์หรือผลผลิตอยู่ มาตรา ๓๔๔
- ความผิดฐานควบคุมสัตว์ใดๆ ปล่อยปละละเลยให้เข้าไปในสวน ไร่ หรือนาของผู้อื่นที่ได้แต่งดินไว้ เพาะพันธุ์ไว้ หรือมีพืชพันธุ์หรือผลผลิตอยู่ มาตรา ๓๔๕
- ความผิดฐานกระทำความผิดประการใดๆ ต่อผู้อื่นอันเป็นการรังแก ข่มเหง คุกคาม หรือกระทำให้ได้รับความอับอายหรือเดือดร้อนรำคาญ มาตรา ๓๔๗

ความผิดลหุโทษ

ความผิดลหุโทษอื่นที่ไม่กระทบต่อส่วนรวม
ตามที่กำหนดใน พระราชกฤษฎีกา :

หมายเหตุ

ปัจจุบันยังไม่มีพระราชกฤษฎีกาที่กำหนด
ความผิดลหุโทษดังกล่าว

บัญชีท้ายพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ย ข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ ความผิดที่มี อัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกิน ๓ ปี

ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา ได้แก่

- (๑) ความผิดฐานเข้าร่วมในการชุมนุมต่อสู้และ
มีผู้ถึงแก่ความตายจากการชุมนุมนั้น มาตรา
๒๙๔ วรรคหนึ่ง
- (๒) ความผิดฐานทำร้ายร่างกาย มาตรา ๒๙๕
- (๓) ความผิดฐานทำร้ายร่างกายโดยมีเหตุฉกรรจ์
มาตรา ๒๙๖
- (๔) ความผิดฐานเข้าร่วมในการชุมนุมต่อสู้และมีผู้ได้
รับอันตรายสาหัสจากการชุมนุมต่อสู้นั้น มาตรา
๒๙๙ วรรคหนึ่ง
- (๕) ความผิดฐานประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับ
อันตรายสาหัส มาตรา ๓๐๐
- (๖) ความผิดฐานลักทรัพย์ มาตรา ๓๓๔

ข้อ ๒๓

เงื่อนไขในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท
ทางอาญา สำหรับความผิดที่มีอัตรา
โทษจำคุกอย่างสูงไม่เกิน ๓ ปี
ตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัติ
การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒

ตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท
พ.ศ. ๒๕๖๒ ความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน ๓ ปี

ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา ได้แก่

- (๑) ความผิดฐานเข้าร่วมในการข่มขู่ต่อผู้อื่นและมีผู้ถึงแก่ความตายจากการข่มขู่เช่นนั้น มาตรา ๒๙๔ วรรคหนึ่ง
- (๒) ความผิดฐานทำร้ายร่างกาย มาตรา ๒๙๕
- (๓) ความผิดฐานทำร้ายร่างกายโดยมีเหตุฉกรรจ์ มาตรา ๒๙๖
- (๔) ความผิดฐานเข้าร่วมในการข่มขู่ต่อผู้อื่นและมีผู้ได้รับอันตรายสาหัสจากการข่มขู่ต่อผู้อื่นนั้น มาตรา ๒๙๘ วรรคหนึ่ง
- (๕) ความผิดฐานประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายสาหัส มาตรา ๓๐๐
- (๖) ความผิดฐานลักทรัพย์ มาตรา ๓๓๔

ข้อห้าม

หากคู่กรณีประสงค์จะเข้าทำการไกล่เกลี่ยจะต้อง
เข้าเงื่อนไขดังต่อไปนี้

- (๑) ผู้ต้องหาไม่เคยได้รับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาตามพระราชบัญญัตินี้เพื่อมิให้มีการไกล่เกลี่ยซ้ำ
- (๒) ผู้ต้องหาไม่อยู่ระหว่างต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกหรือพ้นโทษมาแล้ว เกินกว่า ๕ ปี

ข้อยกเว้น

- เงื่อนไขตาม (๑) เว้นแต่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท คดีความผิดลหุโทษ ซึ่งพ้นระยะเวลาเกิน ๓ ปีนับแต่มีคำสั่งยุติคดี
- เงื่อนไขตาม (๒) เว้นแต่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท คดีความผิดลหุโทษ หรือคดีความผิดที่ผู้ต้องหาได้กระทำในขณะที่มีอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี

ข้อ ๒๔

การดำเนินการไต่ถามข้อพิพาท ทางอาญาในชั้นการสอบสวน

- คดีที่อาจไต่ถามข้อพิพาททางอาญาได้พนักงานสอบสวนต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติการไต่ถามข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๔๓ และระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขการยื่นคำร้องขอไต่ถามข้อพิพาททางอาญา การพิจารณาและระยะเวลาการสืบคำร้องและกระบวนการไต่ถามข้อพิพาททางอาญา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๖ บรรดสอง ดังนี้

- แจ้งให้คู่กรณีทราบในโอกาสแรกว่ามีสิทธิยื่นคำร้องขอไต่ถามข้อพิพาททางอาญา

หมายเหตุ

สิทธิในการไต่ถามควรเป็นเรื่องที่คู่กรณีต้องทราบในโอกาสแรกและต้องให้ความยินยอมจึงจะดำเนินการได้

- บันทึกการแจ้งดังกล่าวไว้ในบันทึกคำให้การผู้ต้องหา หรือบันทึกปากคำผู้เสียหาย
- บันทึกการแจ้งสิทธิร้องขอไต่ถามข้อพิพาททางอาญาไว้เป็นหลักฐาน

- เมื่อคู่กรณีทั้งสองฝ่ายสนใจและประสงค์จะเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาและคดีนั้นมิได้อยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๔๔ และระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการยื่นคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา การพิจารณาและระยะเวลาการสืบคำร้องและกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๗ ข้อ ๘ และข้อ ๙ ดังนี้

ผู้ไกล่เกลี่ยต้องคำนึงถึงความยินยอม ของคู่กรณีเป็นสำคัญ

- คู่กรณียื่นคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาต่อพนักงานสอบสวน
- พนักงานสอบสวนมีความเห็นเสนอต่อพนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่งภายใน ๓ วัน นับแต่วันที่ได้รับคำร้อง
- พนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่งจะสั่งให้ทำการไกล่เกลี่ยได้ต่อเมื่อ
 - พฤติการณ์ของการกระทำความผิดไม่ร้ายแรง และ
 - ไม่ส่งผลกระทบต่อสังคมโดยรวม

ให้พนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่งพิจารณา มีคำสั่งให้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาภายใน ๓ วัน นับแต่วันที่ได้รับเรื่องจากพนักงานสอบสวน

หมายเหตุ

กรณีพนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่งไม่อนุญาตให้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา ให้คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่ายอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวโดยยื่นต่อพนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่งภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ตนได้รับแจ้งคำสั่งดังกล่าวตามมาตรา ๔๔ พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

ข้อสังเกต

คำว่า “นับแต่” ตามแนวคำพิพากษาศาลฎีกาและความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีความเห็นเป็น ๒ แนวทางเกี่ยวกับการนับระยะเวลาวันใช้บังคับของพระราชบัญญัติ ดังนี้

แนวทางที่ ๑ เห็นว่า “กำหนดเวลาเริ่มใช้บังคับกฎหมายจะต้องเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายนั้นๆ เพราะไม่ใช่เรื่องการคำนวณระยะเวลาตามประมวลกฎหมายและพยานิชย์ เช่น หากกฎหมายบัญญัติว่า “พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนด ๑๒๐ วัน นับแต่วันประกาศราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป” ก็ต้องเริ่มนับตั้งแต่วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นวันแรก ซึ่งเป็นไปตามแนวความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสรีจที่ ๓๖๓/๒๕๒๕ และ ๒๙๐/๒๕๔๓”

แนวทางที่ ๒ เห็นว่า “การคำนวณนับวันใช้บังคับกฎหมายต้องเป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพยานิชย์ มาตรา ๑๙๓/๓ โดยการเริ่มต้นนับระยะเวลาจะไม่นับวันแรกแห่งระยเวลานั้นรวมเข้าด้วยกัน แต่ต้องเริ่มนับหนึ่งในวันรุ่งขึ้น ซึ่งเป็นไปตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๔๗๐/๒๕๓๘ และ ๒๐๘๖/๒๕๕๓”

ข้อ ๒๕

การหยุดนับอายุความในการไต่ถาม
ข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน

“เมื่อพนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจ
ออกคำสั่ง มีคำสั่งให้ไต่ถามข้อพิพาท
ทางอาญาตามมาตรา ๔๔ แล้วให้หยุด
นับอายุความในการดำเนินคดีอาญา
และเมื่อพนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจ
ออกคำสั่ง มีคำสั่งให้ดำเนินคดีต่อไป
ตามมาตรา ๖๑ ให้นับอายุความในการ
ดำเนินคดีต่อจากเวลานั้น”

การนับ อายุความ

- พนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่งมีคำสั่งให้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา ให้หยุดนับอายุความในการดำเนินคดีอาญา
- กรณีที่ไม่สามารถไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวนได้ พนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่งมีคำสั่งให้ดำเนินคดีต่อไป ให้นับอายุความต่อจากเวลานั้น

การนับอายุความ พระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ มิได้บัญญัติถึงวิธีการกำหนดนับระยะเวลาอายุความคดีอาญาไว้โดยเฉพาะ ดังนั้นการนับระยะเวลาอายุความจึงอยู่ในบังคับของหลักทั่วไป ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๔๓/๓ วรรคสอง ซึ่งกำหนดมิให้นับวันแรกแห่งระยะเวลานั้นรวมเข้าด้วยกันจึงเริ่มนับอายุความในวันถัดไป

ข้อ ๒๖

การปิดป้อง ฝากขังและปล่อยชั่วคราว ในระหว่างการไต่ถามข้อพิพาททาง อาญาในชั้นการสอบสวน

กรณีพนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่ง
มีคำสั่งให้ไต่ถามข้อพิพาททางอาญาหาก
ผู้ต้องหาได้มีพฤติการณ์หลบหนีมิให้นำ
บทบัญญัติในเรื่องดังต่อไปนี้มาใช้บังคับ

- การฟ้องและการผิดฟ้องตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้ง
ศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง
- การควบคุมหรือขังตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา
ความอาญา
- ผู้ต้องหาได้รับการปล่อยตัวชั่วคราวในชั้นการสอบสวน
มิให้นำบทบัญญัติในเรื่องระยะเวลาตามมาตรา ๑๑๓
แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้
บังคับ

กรณีไต่ถามไม่เป็นผล พนักงานสอบสวน
ผู้มีอำนาจออกคำสั่งมีคำสั่งให้ดำเนินคดีต่อไป

- ให้นับระยะเวลาการฟ้อง ผิดฟ้อง การควบคุม และ
การขังตั้งแต่นั้นเป็นต้นไป

ข้อ ๒๗

บุคคลที่เป็นผู้ใกล้ชิดข้อพิพาท ทางอาญาในชั้นการสอบสวนได้

บุคคลที่เป็นผู้ใกล้ชิดข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวนได้
คือ บุคคลที่ขึ้นทะเบียนโดยยื่นคำขอต่อผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ
และได้รับแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ใกล้ชิด

ข้อสังเกต

ผู้ใกล้ชิดที่นายทะเบียนใช้อำนาจสรรหา
และแต่งตั้งเป็นผู้ใกล้ชิด บุคคลนั้น
จะต้องมีคุณสมบัติครบถ้วนตามมาตรา
๔๘ ประกอบกับมาตรา ๙

ผู้ใกล้ชิดซึ่งได้รับการแต่งตั้งให้ทำหน้าที่
ถือว่าเป็นเจ้าพนักงานตามบทนิยามของ
ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑(๑๖)
ย่อมได้รับการคุ้มครองตามประมวล
กฎหมายอาญาเกี่ยวกับความผิดต่อ
เจ้าพนักงานหรือความผิดต่อชีวิต หรือต้อง
รับผิดในความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่
ราชการ

ข้อสังเกต

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑ (๑๖) “**เจ้าพนักงาน**” หมายความว่า บุคคลซึ่งกฎหมายบัญญัติว่าเป็น เจ้าพนักงานหรือได้รับแต่งตั้งตามกฎหมาย ให้ปฏิบัติหน้าที่ราชการไม่ว่าจะเป็นประจำหรือ ครึ่งคราว และไม่ว่าจะได้รับค่าตอบแทนหรือไม่

บุคคลซึ่งจะทำการใกล้เคียง หมายถึง **บุคคลธรรมดา** เท่านั้น ไม่รวมถึงนิติบุคคล เนื่องจากตามประกาศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เรื่องหลักเกณฑ์ วิธีการและ เงื่อนไขการยื่นคำขอขึ้นทะเบียนผู้ใกล้เคียง พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้กำหนดคุณสมบัติไว้เฉพาะบุคคลธรรมดา

ข้อ ๒๘

การประชุมการเลือก และแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย

พนักงานสอบสวนต้องแจ้งคำสั่งให้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวนให้คู่กรณีทุกฝ่ายทราบ พร้อมทั้งกำหนดวัน เวลา สถานที่เพื่อให้คู่กรณีทุกฝ่ายเลือกและแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยระเบียบพนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขการยื่นคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา การพิจารณาและระยะเวลาการสั่งคำร้องและกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา พ.ศ.๒๕๖๒ ข้อ ๑๐

พนักงานสอบสวนจัดให้มีการประชุมภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่พนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่งมีคำสั่งให้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา ในชั้นการสอบสวน เพื่อเลือกและแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย พระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๔๙ และระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขการเลือกและแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๕ วรรคหนึ่ง

ถ้าคู่กรณีไม่อาจตกลงเลือกผู้ไกล่เกลี่ยได้ ให้พนักงานสอบสวนเลือกและแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย แล้วแจ้งผู้ไกล่เกลี่ยและคู่กรณีทราบระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขการเลือกและแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๕ วรรคสาม

ข้อ ๒๓

อำนาจของพนักงานสอบสวน
ในระหว่างการไต่ถามสืบข้อพิพาท
ทางอาญาในชั้นการสอบสวน

“ การไต่ถามสืบข้อพิพาททางอาญา
และการไต่ถามสืบ
ข้อพิพาททางอาญาในชั้นการ
สอบสวนไม่ตัดอำนาจของ
พนักงานสอบสวนที่จะทำการ
สอบสวนต่อไป ”

ข้อ ๓๐

ขั้นตอนการใกล้เคียงข้อพิพาททางอาญา ในชั้นการสอบสวน

- กำหนดนัดใกล้เคียงข้อพิพาททางอาญา “ครั้งแรก” ตามพระราชบัญญัติการใกล้เคียงข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๐ และระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการยื่นคำร้องขอใกล้เคียงข้อพิพาททางอาญาการพิจารณา และระยะเวลาการสืบคำร้องและกระบวนการใกล้เคียงข้อพิพาททางอาญา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๑ ได้กำหนดขั้นตอนไว้ดังนี้

พนักงานสอบสวนกำหนดนัดใกล้เคียงข้อพิพาททางอาญาภายใน ๗ วันนับแต่วันแต่งตั้งผู้ใกล้เคียง
เว้นแต่มีเหตุจำเป็นไม่สามารถดำเนินการได้ทัน
ให้พนักงานสอบสวนขอขยายระยะเวลาไปยังพนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่งได้อีกไม่เกิน ๗ วัน

● หน้าทึบของพู่ไถ่เกลี่ย

● ผู้ไถ่เกลี่ยจะต้องอธิบายให้คู่กรณีทราบก่อนเริ่มการไถ่เกลี่ยตามพระราชบัญญัติการไถ่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๓ และระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการยื่นคำร้องขอไถ่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาการพิจารณาและระยะเวลาการสั่งคำร้องและกระบวนการไถ่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๔ ดังนี้

- พฤติการณ์ต่างๆ ที่คู่กรณีซึ่งเป็นผู้ต้องหาได้กระทำความตามคำร้องทุกข์
- ข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับคดี
- กระบวนการและผลทางกฎหมายในการไถ่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา
- สิทธิในการยุติการไถ่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา

● พนักงานสอบสวนต้องให้ความร่วมมือกับผู้ไถ่เกลี่ยเพื่อทราบถึงพฤติการณ์ต่างๆ และข้อเท็จจริงอื่น

● ผู้ไถ่เกลี่ยต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุจริตและเป็นกลาง ต้องช่วยเหลือหรือสนับสนุนคู่กรณีในการเจรจาเพื่อระงับคดีด้วยความสมัครใจตามพระราชบัญญัติการไถ่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๔

● การดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา ในชั้นการสอบสวน

ตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๑ และระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการยื่นคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาการพิจารณา และระยะเวลาการสั่งคำร้องและกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ทางอาญา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๒ ได้กำหนดขั้นตอนไว้ดังนี้

- คู่กรณีต้องเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาด้วยตนเอง

ข้อสังเกต : แม้การไกล่เกลี่ยจะต้องให้คู่กรณีเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยด้วยตนเองก็ตาม แต่ถ้ากรณีผู้เสียหายเป็นผู้เยาว์ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ผู้มีอำนาจจัดการแทน ดังที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๕ และพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๔๖ สามารถเข้าไกล่เกลี่ยข้อพิพาทและมีอำนาจจัดการแทนผู้เยาว์ได้ ทั้งนี้ ต้องไม่ขัดหรือฝืนความประสงค์ของผู้เยาว์

- คู่กรณีมีสิทธิให้ผู้ซึ่งตนไว้วางใจไม่เกิน ๒ คน เข้าฟังการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาได้

ข้อสังเกต : คู่กรณีต้องเป็นผู้นำผู้ซึ่งตนไว้วางใจมาเอง

- คู่กรณีซึ่งเป็นผู้ต้องหาและเป็นผู้เยาว์ต้องให้บิดา มารดา ผู้ปกครอง นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์เข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา

ข้อสังเกต

- การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทถือเป็นนิติกรรมอย่างหนึ่ง ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๔๙ นิติกรรมหมายความว่า การใดๆ อันทำลงโดยชอบด้วยกฎหมายและด้วยใจสมัคร มุ่งโดยตรงต่อการผูกนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคล เพื่อจะก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน หรือระงับซึ่งสิทธิ
- ผู้เยาว์จะบรรลุนิติภาวะได้ดังนี้ เมื่อมีอายุครบ ๒๐ ปี บริบูรณ์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๔ เพื่อทำการสมรสโดยชอบด้วยกฎหมาย ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๐
- กรณีผู้ต้องหาเป็นผู้เยาว์ไม่มีบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง อาจเพียงมีนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์เข้าร่วมการไกล่เกลี่ยโดยไม่มีบิดา มารดา หรือผู้ปกครองก็ได้
- กรณีผู้เสียหายเป็นผู้เยาว์ พระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ มิได้บัญญัติให้บิดา มารดา ผู้ปกครอง นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ต้องเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยด้วยดังเช่นกรณีผู้ต้องหาเป็นผู้เยาว์ตามมาตรา ๕๑ วรรคสอง เพียงแต่ได้บัญญัติให้ผู้มีอำนาจจัดการแทนผู้เสียหายในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาได้ในมาตรา ๔๖ ตามพระราชบัญญัตินี้ประกอบประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๕

ตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๒ และระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการยื่นคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา การพิจารณาและระยะเวลาการสั่งคำร้องและกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๓ ได้กำหนดให้ในกรณีมีความจำเป็นต้องใช้ล่าม

● พนักงานสอบสวนมีหน้าที่ที่จะต้องจัดล่ามให้กับคู่กรณีในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๘๕๓๘/๒๕๕๕ ป.วิ.อ. มาตรา ๑๓

วรรคสอง บัญญัติว่า “ในกรณีที่พยานไม่สามารถพูดหรือเข้าใจภาษาไทยและไม่มีล่ามให้พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการหรือศาลจัดหาล่ามให้ถามตอบหรือสื่อความหมายโดยวิธีอื่นที่เห็นสมควร” จากบทบัญญัติดังกล่าวข้างต้น “ผู้ที่จะเป็นล่ามจะเป็นบุคคลใดก็ได้ที่มีความสามารถในการเป็นล่ามแต่จะต้องมิใช่พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการหรือศาลซึ่งเป็นผู้ทำหน้าที่ในการสอบสวนหรือซักถามพยานนั้น” ได้ความว่าในการสอบสวน จ. และ ม. ผู้ทำการสอบสวนคือร้อยตำรวจตรี ค. ส่วนร้อยตำรวจโท ธ. ทำหน้าที่เป็นล่าม และในการที่ จ. เบิกความต่อศาล ร้อยตำรวจโท ธ. ก็เป็นเพียงล่าม ดังนี้ ร้อยตำรวจโท ธ. จึงเป็นเพียงล่ามที่พนักงานสอบสวน และศาลเป็นผู้จัดหาล่ามให้แก่ จ. และ ม. ตามกฎหมาย แม้ทนายจำเลยได้แถลงคัดค้านเรื่องที่ ร้อยตำรวจโท ธ. เป็นล่ามดังกล่าวในการสืบพยานโจทก์ แต่ทนายจำเลยก็มิได้แสดงเหตุแห่งคำคัดค้านว่าร้อยตำรวจโท ธ. เป็นล่ามแปลไม่ถูกต้องอย่างไร การที่ร้อยตำรวจโท ธ. ทำหน้าที่เป็นล่ามแปลในชั้นสอบสวนจึงไม่ต้องห้ามมิให้รับฟังถ้อยคำพยานที่แปลนั้นเป็นพยานหลักฐานแต่อย่างใด ส่วนการพิจารณาสืบพยานบุคคลปาก จ. ก่อนโจทก์ฟ้องคดีต่อศาลนั้น ปรากฏว่า ร้อยตำรวจโท ธ. ผู้ทำหน้าที่ล่ามได้สาบานตนก่อนแปลคำเบิกความของ จ. ต่อศาลแล้ว การให้การและเบิกความของ จ. ซึ่งเป็นชาวต่างประเทศและไม่เข้าใจภาษาไทยจึงเป็นการชอบด้วย ป.วิ.อ. มาตรา ๑๓ วรรคสี่

- กำหนดระยะเวลาการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา ในชั้นการสอบสวนตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๕ และระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการยื่นคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา การพิจารณาและระยะเวลาการสืบคำร้อง และกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๖ ได้กำหนดไว้ดังนี้

- การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาต้องกระทำ “ให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน” นับแต่วันที่กำหนดนัดไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญารั้งแรก
- หากการไกล่เกลี่ยไม่เสร็จสิ้นภายในกำหนดระยะเวลาดังกล่าว โดยมีความจำเป็นหรือเป็นกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อว่าคู่กรณีจะสามารถตกลงกันได้ ผู้ไกล่เกลี่ยสามารถดำเนินการต่อไป “ได้อีกไม่เกิน ๓๐ วัน” โดยให้บันทึกเหตุดังกล่าวไว้

หมายเหตุ

- การนับวันไกล่เกลี่ยภายใน ๓๐ วันให้นับตั้งแต่วันที่กำหนดนัดไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญารั้งแรก
- การขอขยายระยะเวลาการไกล่เกลี่ยจะขอกี่ครั้งก็ได้ แต่ระยะเวลารวมแล้วต้องไม่เกิน ๓๐ วัน เพื่อมิให้มีการประวิงเวลาในการดำเนินคดี และการไม่อนุญาตให้ขยายระยะเวลามีผลให้การไกล่เกลี่ยนั้นยุติลงทันทีและไม่สามารถดำเนินการไกล่เกลี่ยได้อีก
- การบันทึกเหตุขอขยายระยะเวลา ต้องบันทึกเหตุจำเป็นหรือเหตุอันควรเชื่อได้ว่าคู่กรณีจะสามารถตกลงกันได้ โดยเป็นหน้าที่ของผู้ไกล่เกลี่ยที่จะต้องบันทึกเหตุดังกล่าวไว้

ข้อ ๓๑

สิทธิและข้อห้ามของคู่กรณีในการไต่ถาม ข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน

คู่กรณีมีสิทธิเจรจาเพื่อหาข้อตกลง
ร่วมกันได้โดยอิสระ

ข้อตกลงของคู่กรณีต้องไม่มีลักษณะดังต่อไปนี้

- ไม่เป็นการขัดต่อกฎหมาย
- ไม่เป็นการพินัย
- ไม่เป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดี
ของประชาชน

หมายเหตุ

กรณีผู้เสียหายเป็นผู้เยาว์ ข้อตกลงนั้นต้องไม่ขัดหรือฝืน
ความประสงค์ของผู้เยาว์

ข้อ ๓๒

การดำเนินการเมื่อการใกล้เคียงข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวนสิ้นสุดลง

เมื่อคู่กรณีได้มีข้อตกลงเป็นประการใดแล้ว ให้ดำเนินการ ดังนี้

- ให้ผู้ใกล้เคียงจัดทำบันทึกข้อตกลงหรือจัดให้มีการบันทึกข้อตกลงไว้เป็นลายลักษณ์อักษร
- ให้คู่กรณีและผู้ใกล้เคียง “ลงลายมือชื่อ” ไว้ในบันทึกข้อตกลง ตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๙ บัญญัติว่า “เมื่อมีกิจการอันใดซึ่งกฎหมายบังคับให้ทำเป็นหนังสือ บุคคลผู้จะต้องทำหนังสือไม่จำเป็นต้องเขียนเอง แต่หนังสือนั้นต้องลงลายมือชื่อของบุคคลนั้น
ลายพิมพ์นิ้วมือ แกวโด ตราประทับ หรือเครื่องหมายอื่นทำนองเช่นว่านั้นที่กล่าวในเอกสารแทนการลงลายมือชื่อ หากมีพยานลงลายมือชื่อรับรองไว้ด้วยสองคนแล้วให้ถือว่าเสมอกับลงลายมือชื่อ
ความในวรรคสองไม่ใช้บังคับแก่การลงลายพิมพ์นิ้วมือ แกวโด ตราประทับ หรือเครื่องหมายอื่นทำนองเช่นว่านั้น ซึ่งกล่าวในเอกสารที่ทำต่อหน้าพนักงานเจ้าหน้าที่”
- ให้ผู้ใกล้เคียงส่งบันทึกข้อตกลงไปยังพนักงานสอบสวนเมื่อการใกล้เคียงเสร็จสิ้น

บันทึกข้อตกลงอย่างน้อยต้องมีรายละเอียด ดังนี้

- ชื่อและที่อยู่ของคู่กรณี
- พฤติการณ์ที่มีการกล่าวหา
- ฐานความผิดและอัตราโทษตามกฎหมายที่มีการกล่าวหา
- ความสมัครใจเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา
- สาระสำคัญของข้อตกลงอันเป็นผลของการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา เช่น การเยียวยาชดใช้ค่าเสียหาย เงื่อนไขที่คู่กรณีต้องปฏิบัติ ระยะเวลาดำเนินการ ข้อตกลงไม่ตั้งใจที่จะรับการชดใช้เยียวยาความเสียหาย

ข้อ ๓๓

การยุติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ทางอาญาในชั้นการสอบสวน

กรณีที่ ๑

คู่กรณีคนใดคนหนึ่งขอถอนตัวเพื่อยุติการไกล่เกลี่ย
ข้อพิพาททางอาญา แต่ถ้าหากคู่กรณี
ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีหลายคน การขอถอนตัวเพื่อยุติการ
ไกล่เกลี่ยย่อมไม่กระทบการไกล่เกลี่ยของคู่กรณี
ที่เหลืออยู่ตามพระราชบัญญัติ
การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๘

กรณีที่ ๒

เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงอย่างใดอย่างหนึ่งต่อผู้ไกล่เกลี่ย
ผู้ไกล่เกลี่ยอาจยุติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา
ในชั้นการสอบสวนได้ตามพระราชบัญญัติ
การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๙
มาตรา ๖๐ และมาตรา ๖๒ ดังนี้

- คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่ายไม่เข้าร่วมการใกล้เคียงข้อพิพาทโดยไม่แจ้งหรือไม่มีเหตุอันสมควร
- คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่ายมีพฤติการณ์ที่ไม่ให้ความร่วมมือในการใกล้เคียงข้อพิพาททางอาญา
- มีเหตุอันควรสงสัยว่าความตกลงนั้นมีได้เป็นไปด้วยความสมัครใจ
- การใกล้เคียงข้อพิพาททางอาญาไม่อาจบรรลุได้โดยแน่แท้
- เห็นได้ชัดว่าการดำเนินการใกล้เคียงข้อพิพาททางอาญาต่อไปจะเป็นการขัดผลประโยชน์ของคู่กรณีที่เป็นผู้เยาว์
- คู่กรณีไม่สามารถเจรจาเพื่อตกลงแก้ไขปัญหาคัดแย้งหรือไม่อาจเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นได้
- ผู้เสียหายยื่นฟ้องคดีต่อศาลไม่ว่าก่อนการสอบสวนหรือระหว่างการสอบสวน
- สิทธิภาคีอาญามาฟ้องระงับตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ข้อสังเกต

สิทธิภาคีอาญามาฟ้องระงับดังกล่าวนี้นั้นไม่ว่าจะก่อนหรือระหว่างการใกล้เคียงข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน ผู้ใกล้เคียง ต้องยุติการใกล้เคียงทันที

ข้อ ๓๔

การดำเนินการเมื่อมีการยุติการไกล่เกลี่ย ข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน

ผู้ไกล่เกลี่ยต้องรายงานให้พนักงานสอบสวนทราบถึงการยุติการไกล่เกลี่ยตามมาตรา ๕๘ มาตรา ๕๙ และมาตรา ๖๐ ภายใน ๗ วันนับแต่วันที่ยุติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๖๑ วรรคหนึ่ง ดังนี้

- คู่กรณีคนหนึ่งคนใดขอถอนตัวเพื่อยุติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา
- คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่ายไม่เข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทโดยไม่แจ้งหรือไม่มีเหตุอันสมควร
- คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่ายมีพฤติการณ์ที่ไม่ให้ความร่วมมือในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา
- มีเหตุอันควรสงสัยว่าความตกลงนั้นมิได้เป็นไปด้วยความสมัครใจการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาไม่อาจบรรลุได้โดยแน่แท้
- เห็นได้ชัดว่าการดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาต่อไปจะเป็นการขัดผลประโยชน์ของคู่กรณีที่เป็นผู้เยาว์
- คู่กรณีไม่สามารถเจรจาเพื่อตกลงแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งหรือไม่อาจเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นได้
- ผู้เสียหายยื่นฟ้องคดีต่อศาลไม่ว่าก่อนการสอบสวนหรือระหว่างการสอบสวน

พนักงานสอบสวนเมื่อได้รับรายงานการยุติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาตามมาตรา ๕๘ มาตรา ๕๙ และมาตรา ๖๐ แล้ว ให้แจ้งพนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่งเพื่อมีคำสั่งดำเนินคดีต่อไปตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๖๑ วรรคสอง

ข้อสังเกต

กรณีผู้ไต่ถามข้อพิพาททางอาญาไต่ถามผู้ต้องหาในชั้นการสอบสวน เนื่องจากสิทธิในคดีอาญามาฟ้องย่อมระงับตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญานั้น พระราชบัญญัติการไต่ถามข้อพิพาท พ.ศ.๒๕๖๒ มาตรา ๖๒ กำหนดให้ผู้ไต่ถามต้องรายงานให้พนักงานสอบสวนทราบ โดยมีได้กำหนดระยะเวลาว่าต้องให้รายงานเมื่อใด ซึ่งแตกต่างจากการยุติการไต่ถามตาม มาตรา ๕๘ มาตรา ๕๙ และมาตรา ๖๐ ที่กำหนดให้ผู้ไต่ถามต้องรายงานให้พนักงานสอบสวนทราบภายใน ๗ วันนับแต่วันยุติการไต่ถามข้อพิพาททางอาญา

อย่างไรก็ดี กรณีดังกล่าว ผู้ไต่ถามควรจะต้องรายงานให้พนักงานสอบสวนทราบภายใน ๗ วัน เช่นกัน โดยนำบทบัญญัติตามมาตรา ๖๑ มาบังคับใช้โดยอนุโลม แม้ตามมาตรา ๖๒ จะมีได้มีการบัญญัติไว้

ข้อ ๓๕

การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาความผิด กรรมเดียวผิดต่อกฎหมายหลายบท

ตามมาตรา ๖๓ แห่งพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ย
ข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ วางหลักไว้ว่า
กรณีการกระทำของผู้ต้องหาเป็นการกระทำความผิดต่อ
กฎหมายหลายบท หากความผิด “บทหนัก”
ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาสำเร็จ สิทธินำคดีอาญามา
ฟ้องใน “บทที่เบากว่า” ย่อม “ระงับ” ไปด้วย

กรณีการกระทำของผู้ต้องหา เป็นการกระทำความผิด
ผิดต่อกฎหมายหลายบท หากความผิดที่ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท
สำเร็จเป็นความผิด “บทเบา” “ไม่ทำ” ให้สิทธินำคดีอาญา
มาฟ้องใน “บทที่หนักกว่า” ระงับไปแต่อย่างใด

ข้อสังเกต

กรณีการกระทำของผู้ต้องหา เป็นการกระทำหลายกรรมต่างกัน
หลายฐานความผิด และการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาสำเร็จเฉพาะบาง
กรรม บางฐานความผิด ไม่ทำให้สิทธินำคดีอาญาในความผิดกรรมอื่น ฐาน
อื่นระงับไปแต่อย่างใด

ข้อ ๓๖

หน้าที่ของคู่กรณีและพนักงานสอบสวน เกี่ยวกับบันทึกข้อตกลงการไกล่เกลี่ย ข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน

เมื่อคู่กรณีปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงครบถ้วนตาม
พระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ.๒๕๖๒
มาตรา ๖๔ วรรคหนึ่ง ได้กำหนดให้ดำเนินการ ดังนี้

- คู่กรณีต้องแจ้งให้พนักงานสอบสวนทราบเมื่อได้ปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงครบถ้วนแล้ว
- พนักงานสอบสวนต้องจัดทำ “บันทึกการปฏิบัติตามข้อตกลง”
- พนักงานสอบสวนต้องส่งบันทึกการปฏิบัติตามข้อตกลง
พร้อมด้วยสำนวนการสอบสวนและเอกสารที่เกี่ยวข้องของเสนอ
“พนักงานอัยการเพื่อพิจารณาสั่งยุติคดี”

หมายเหตุ : พนักงานสอบสวนไม่ต้องสรุปสำนวนและมีความเห็น
ทางคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๔๐
มาตรา ๑๔๑ และมาตรา ๑๔๒ แต่อย่างใด

การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาสำเร็จ มิใช่การสอบสวนเสร็จสิ้นตั้งแต่บัดนี้ไว้ ตามนัยแห่งประมวลกฎหมายกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาแต่อย่างใด หากแต่การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาเป็นกรณีอันคู่กรณีระงับข้อพิพาทกันได้ เป็นเหตุให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องย่อมระงับตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒

เมื่อคู่กรณีปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงไม่ครบถ้วนตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ.๒๕๖๒ มาตรา ๖๔ วรรคหนึ่ง ได้กำหนดไว้ดังนี้

● กรณีผู้เสียหายไม่พอใจ

- คู่กรณีต้องแจ้งให้พนักงานสอบสวนทราบ
- พนักงานสอบสวนเสนอพนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่งพิจารณามีคำสั่งดำเนินคดีต่อไป

● กรณีผู้เสียหายพอใจในการปฏิบัติตามข้อตกลงที่ได้กระทำไปแล้ว

- คู่กรณีต้องแจ้งให้พนักงานสอบสวนทราบ
- พนักงานสอบสวนจัดทำบันทึกการปฏิบัติตามข้อตกลง
- พนักงานสอบสวนต้องส่งบันทึกการปฏิบัติตามข้อตกลง พร้อมด้วยสำนวนการสอบสวนและเอกสารที่เกี่ยวข้องเสนอพนักงานอัยการเพื่อพิจารณาสั่งยุติคดี

หมายเหตุ

ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการเสมือน
คู่กรณีได้ปฏิบัติตามข้อตกลง

พนักงานสอบสวนไม่ต้องสรุปสำนวนและมีความเห็น
ทางคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
มาตรา ๑๔๐ – ๑๔๒ แต่อย่างไร

เมื่อคู่กรณีที่เป็นผู้ต้องหาจงใจไม่ปฏิบัติตามข้อตกลง

- ความปรากฏแก่พนักงานสอบสวนว่าผู้ต้องหาจงใจ
ไม่ปฏิบัติตามข้อตกลง โดยไม่มีเหตุอันควร

หมายเหตุ

เฉพาะกรณีผู้ต้องหาจงใจไม่ปฏิบัติตาม
ข้อตกลงโดยไม่มีเหตุอันสมควรเท่านั้น

หากเป็นกรณีผู้เสียหายจงใจไม่ปฏิบัติตาม
ข้อตกลง คู่กรณีอีกฝ่าย (ผู้ต้องหา) อาจยื่นคำร้องต่อศาล
เพื่อให้บังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทได้เท่านั้น
ตามมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ย
ข้อพิพาททางอาญา พ.ศ. ๒๕๖๒

- พนักงานสอบสวนแจ้งพนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจ
ออกคำสั่ง
- พนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่งมีคำสั่งให้
ดำเนินคดีต่อไป

ข้อ ๓๗

จำนวนการสอบสวนและ
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการไต่ถาม
ข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน

เมื่อคู่กรณีแจ้งกับพนักงาน
สอบสวนว่า

ได้ปฏิบัติตามบันทึก
ข้อตกลงครบถ้วนแล้ว

ผู้เสียหายพอใจในการปฏิบัติ
ตามข้อตกลง
ที่ได้กระทำไปแล้ว

ให้พนักงานสอบสวนจัดทำ **“บันทึกการปฏิบัติตามข้อตกลง”** ส่งไปยังพนักงานอัยการพร้อมด้วยสำนวนการสอบสวนและเอกสารที่เกี่ยวข้อง ตามพระราชบัญญัติการไต่ถามข้อพิพาท พ.ศ.๒๕๖๒ มาตรา ๖๔ วรรคหนึ่ง และระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการยื่น คำร้องขอไต่ถามข้อพิพาททางอาญา การพิจารณาและระยะเวลาการส่งคำร้อง และกระบวนการไต่ถามข้อพิพาททางอาญา พ.ศ.๒๕๖๒ ข้อ ๑๙ และข้อ ๒๐ ดังนี้

- หนังสือนำเสนอสำนวนให้พนักงานอัยการ
- บันทึกปากคำผู้เสียหาย หรือคำให้การผู้ต้องหา ซึ่งพนักงานสอบสวนได้แจ้งว่ามีสิทธิยื่นคำร้องขอไต่ถามข้อพิพาททางอาญา
- บันทึกแจ้งสิทธิร้องขอไต่ถามข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน
- แบบฟอร์มเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๓๘

ผลของคำสั่งยุติคดีของพนักงานอัยการ

“ เมื่อพนักงานอัยการมีคำสั่งยุติคดี
สิทธินำคดีอาญามาฟ้องร้องระงับในกรณี
ที่มีผู้เสียหายหลายคน หากผู้เสียหายคน
หนึ่งคนใดไม่สามารถทำข้อตกลงกับ
ผู้ต้องหาได้ สิทธินำคดีอาญามาฟ้อง
ของผู้เสียหายดังกล่าวย่อมไม่ระงับ ”

กรณีผู้เสียหาย

- ผู้เสียหายคนเดียว ผู้ต้องหาคนเดียว ทำข้อตกลงได้
สิทธินำคดีอาญามาฟ้องยอมระงับ
- ผู้เสียหายหลายคน ผู้ต้องหาคนเดียว
ผู้เสียหายที่ ทำข้อตกลงกับผู้ต้องหาได้
สิทธินำคดีอาญามาฟ้องยอมระงับ
ผู้เสียหายที่ ทำข้อตกลงกับผู้ต้องหาไม่ได้
สิทธินำคดีอาญามาฟ้องยอมไม่ระงับ

กรณีผู้ต้องหา

- ผู้ต้องหาคนเดียว ผู้เสียหายคนเดียว ทำข้อตกลงได้
สิทธินำคดีอาญามาฟ้องยอมระงับ
- ผู้ต้องหาหลายคน ผู้เสียหายคนเดียว
ผู้ต้องหาที่ ทำข้อตกลงกับผู้เสียหายได้
สิทธินำคดีอาญามาฟ้องยอมระงับ
ผู้ต้องหาที่ ทำข้อตกลงกับผู้เสียหายไม่ได้
สิทธินำคดีอาญามาฟ้องยอมไม่ระงับ

หมายเหตุ

สิทธินำคดีอาญามาฟ้องยอมระงับนั้น เป็นการ
ระงับตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท
พ.ศ. ๒๕๖๒ นี้ หารือเป็นการระงับตามประมวลกฎหมาย
วิธีพิจารณาความอาญาไม่ จึงไม่ต้องดำเนินการตาม
ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๔๕/๑
ในเรื่องการทำความเห็นแย้งคำสั่งไม่ฟ้องของพนักงาน
อัยการแต่อย่างใด

ข้อสังเกต

หนังสือสำนักงานอัยการสูงสุด ที่ อส ๐๐๐๘(สท)/ว๔๗๐ ลงวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๓ เรื่อง การรับสำนวนการสอบสวนและการส่งคดีในสำนวนการสอบสวนที่พนักงานสอบสวนเสนอเพื่อส่งยุติคดีตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยสำนักงานอัยการสูงสุดพิจารณาแล้ว เห็นว่า สำนวนการสอบสวนที่พนักงานสอบสวนเสนอเพื่อส่งยุติคดีตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ.๒๕๖๒ มาตรา ๖๔ เป็นสำนวนรู้ตัวผู้กระทำความผิดที่พนักงานอัยการยังไม่ได้การรับตัวผู้ต้องหา จึงให้รับสำนวนดังกล่าวลงในสารบบ ส.๒ (สารบบรับความอาญาปรากฏผู้ต้องหาที่ไม่ได้ส่งตัวมา) โดยให้ลงในสารบบ ส.๒ ในช่อง “ความเห็นพนักงานสอบสวน” ว่า “ควรส่งยุติคดีตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒” ส่วนรายงานอัยการ(บ.๖) บัญชี ๗ บัญชีความอาญาปรากฏผู้ต้องหาที่ไม่ได้ส่งตัวมา (เว้นแต่คดีเปรียบเทียบปรับ) ซึ่งเป็นบัญชีที่สำรวจข้อมูลจากสารบบ ส.๒ ให้ลงข้อมูลความเห็นของพนักงานสอบสวนทั้งจำนวนเรื่องและคนไว้ในช่อง “ยุติการดำเนินคดี” ตามที่ได้ปรับปรุงตามแบบรายงานอัยการ (บ.๖) ไว้ตามหนังสือที่อ้างถึง

สำหรับประเด็นว่าพนักงานอัยการผู้ใดจะเป็นผู้มีหน้าที่ออกคำสั่งนั้น ให้นำระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๖๓ ข้อ ๔๐, ๔๑ และ ๔๘ มาประกอบการพิจารณา โดยหากพนักงานอัยการเห็นว่าสำนวนที่พนักงานสอบสวนเสนอเพื่อสั่งยุติคดีตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๖๔ เป็นไปตามเงื่อนไขที่พนักงานอัยการจะมีคำสั่งยุติคดีได้ตามมาตรา ๖๖ ให้พนักงานอัยการสั่งยุติคดีตามระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๔๘ ว่า “ยุติการดำเนินคดีเพราะมีเหตุสิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒” โดยให้หัวหน้าพนักงานอัยการเป็นผู้พิจารณาออกคำสั่งแล้วเสนอสำนวนให้ผู้บังคับบัญชาถัดขึ้นไปหนึ่งชั้นทราบโดยเร็ว แต่หากพนักงานอัยการเห็นว่า การเสนอสำนวนเพื่อสั่งยุติคดีของพนักงานอัยการไม่เป็นไปตามเงื่อนไขที่พนักงานอัยการจะมีคำสั่งยุติคดีได้ ก็ให้พนักงานอัยการผู้มีหน้าที่ตามระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๖๓ ข้อ ๔๐ และข้อ ๔๑ พิจารณาสำนวนต่อไป

ส่วนที่ ๔

แบบฟอร์มเอกสาร

- ๑ บันทึกการแจ้งสิทธิยื่นคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา
- ๒ แบบคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน
- ๓ แบบหนังสือขอให้พิจารณาคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน
- ๔ หนังสือแจ้งคำสั่งให้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวนและเชิญประชุมเพื่อเลือกและแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย
- ๕ แบบเลือกผู้ไกล่เกลี่ย
- ๖ หนังสือสอบถามความยินยอมเป็นผู้ไกล่เกลี่ย
- ๗ แบบแสดงความยินยอมเป็นผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน
- ๘ หนังสือแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย
- ๙ หนังสือแจ้งการนัดไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน (ครั้งแรก)
- ๑๐ บันทึกข้อตกลงการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน
- ๑๑ บันทึกการปฏิบัติตามข้อตกลงการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน
- ๑๒ แบบหนังสือขอให้พิจารณามีคำสั่งดำเนินคดีต่อไป
- ๑๓ แบบหนังสือขอส่งบันทึกการปฏิบัติตามข้อตกลง ส่วนงานการสอบสวนและเอกสารที่เกี่ยวข้องให้พนักงานอัยการ
- ๑๔ หนังสือส่งสำนวนให้พนักงานอัยการ
- ๑๕ แบบสมุดคุมสารบบคดีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน
- ๑๖ แบบรายงานผลการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน

บันทึกการแจ้งสิทธิร้องขอให้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา
ตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ.๒๕๖๒

๑

สถานที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

วันนี้ (.....) เวลาน. ข้าพเจ้า
ตำแหน่ง.....ได้แจ้งให้คู่กรณี คดีอาญาที่.....
ตาม ปจว.ข้อ.....ลงวันที่.....
ความผิดฐาน.....

ผู้เสียหาย

ชื่อ - นามสกุล.....อายุ ปี
บัตรประจำตัวประชาชน.....ที่อยู่.....
โทรศัพท์.....

ผู้ต้องหา

ชื่อ - นามสกุล.....อายุ ปี
บัตรประจำตัวประชาชน.....ที่อยู่.....
โทรศัพท์.....

ทราบว่ามิสิทธิยื่นคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวนตามพระราชบัญญัติ
การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งคู่กรณีได้รับทราบสิทธิดังกล่าวแล้ว

โดยกรณีที่เป็นคดีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙๔ วรรคหนึ่ง, มาตรา ๒๙๕,
มาตรา ๒๙๖, มาตรา ๒๙๙ วรรคหนึ่ง, มาตรา ๓๐๐ และมาตรา ๓๓๔ ผู้ต้องหาได้ยืนยันว่า

☐ ๑. ผู้ต้องหาไม่เคยได้รับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่เป็น
คดีความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท คดีความผิดลหุโทษ ซึ่งพ้นระยะเวลาเกินสามปีนับแต่มีคำสั่ง
ยุติคดี และ

☐ ๒. ผู้ต้องหาไม่อยู่ระหว่างต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกหรือพ้นโทษมาแล้วเกินกว่าห้าปี เว้น
แต่เป็นคดีความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท คดีความผิดลหุโทษ หรือคดีความผิดที่ผู้ต้องหาได้
กระทำในขณะที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี

จึงลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

(ลงชื่อ).....ผู้เสียหาย
(.....)

(ลงชื่อ).....ผู้ต้องหา
(.....)

(ลงชื่อ).....พนักงานสอบสวนผู้แจ้งสิทธิ
(.....)

หมายเหตุ ผู้ต้องหาคดีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙๔ วรรคหนึ่ง, มาตรา ๒๙๕, มาตรา ๒๙๖,
มาตรา ๒๙๙ วรรคหนึ่ง, มาตรา ๓๐๐ และมาตรา ๓๓๔ ต้องมีคุณสมบัติครบถ้วนตาม ๑ และ ๒ จึงจะมีสิทธิ
ยื่นคำร้องขอให้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวนได้

แบบคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน
ตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ.๒๕๖๒

๒

(๑) ผู้ยื่นคำร้อง

ชื่อ – นามสกุล (ผู้เสียหาย/ผู้ต้องหา).....อายุ.....ปี
บัตรประจำตัวประชาชน.....ที่อยู่.....
โทรศัพท์.....

(๒) คู่กรณี

ผู้เสียหาย

ชื่อ – นามสกุล.....อายุ.....ปี
บัตรประจำตัวประชาชน.....ที่อยู่.....
โทรศัพท์.....

ผู้ต้องหา

ชื่อ – นามสกุล.....อายุ.....ปี
บัตรประจำตัวประชาชน.....ที่อยู่.....
โทรศัพท์.....

คดีอาญาที่.....ตาม ปจว.ข้อ.....ลงวันที่.....

ความผิดฐาน.....

พฤติการณ์แห่งคดี.....

.....

.....

.....

.....

.....

สถานที่เกิดเหตุ.....

.....

เกิดเหตุเมื่อใด.....

(๓) ความประสงค์ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

คำร้องฉบับนี้จัดทำขึ้นเมื่อวันที่.....

ณ สถานที่.....ซึ่งได้จัดทำขึ้นเพื่อรับรองว่าได้สมัครใจ

ขอเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา ตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ.๒๕๖๒ ด้วยความ

เต็มใจ โดยปราศจากการกระทำใด ๆ อันเป็นการบังคับ ชูเชิญ หรือหลอกลวง และได้ส่งมอบคำร้องนี้

ให้กับพนักงานสอบสวนแล้ว จึงลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

(ลงชื่อ).....ผู้ยื่นคำร้อง
(.....)

(๔) การตรวจสอบคำร้อง

ผลการตรวจสอบ

- ☐ คำร้องมีรายละเอียดครบถ้วน
- ☐ คำร้องไม่ถูกต้อง เนื่องจาก.....
- ☐ คำร้องมีรายละเอียดไม่ครบถ้วน เนื่องจาก.....

(ลงชื่อ).....พนักงานสอบสวน/ผู้รับคำร้อง
(.....)

(ลงชื่อ).....ผู้ยื่นคำร้อง
(.....)

.....

ใบแจ้งให้ทำคำร้อง/แก้ไขเพิ่มเติมคำร้อง

เมื่อวันที่.....เวลา.....ข้าพเจ้า
ตำแหน่ง.....ได้แจ้งคุณ.....
เกี่ยวข้องเป็น.....ให้ทำคำร้องใหม่/แก้ไขเพิ่มเติมให้ถูกต้องครบถ้วน
ภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง หากผู้ยื่นคำร้องไม่ดำเนินการภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ถือว่า
ผู้ยื่นคำร้องนั้นไม่ประสงค์ที่จะยื่นคำร้องอีกต่อไป

(ลงชื่อ).....พนักงานสอบสวน/ผู้แจ้ง
(.....)

(ลงชื่อ).....ผู้ยื่นคำร้อง
(.....)

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ (สถานีตำรวจ/หน่วยงานที่รับผิดชอบการสอบสวน) โทร.

ที่.....วันที่.....

เรื่อง ขอให้พิจารณาคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน

เรียน หัวหน้าหน่วยงานที่มีอำนาจสอบสวน

ด้วยเมื่อวันที่.....ชื่อ/นามสกุล.....ผู้เสียหาย/ผู้ต้องหา
คดีอาญาที่.....ตาม ปจว.ข้อ.....ลงวันที่.....
ความผิดฐาน.....ได้ยื่นคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา
ในชั้นการสอบสวนตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ.๒๕๖๒

ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบคำร้องแล้ว เห็นว่าคำร้องมีรายละเอียดครบถ้วนถูกต้อง และพฤติการณ์
ของการกระทำความผิดของผู้ต้องหาไม่ร้ายแรงและไม่ส่งผลกระทบต่อสังคมโดยรวม จึงเห็นควรมีคำสั่ง
ให้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(ลงชื่อ)

(.....)

ตำแหน่ง.....

- พิจารณาแล้วเห็นว่าพฤติการณ์ของการกระทำความผิดไม่ร้ายแรงและไม่ส่งผลกระทบต่อสังคมโดยรวม จึงมีคำสั่งให้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวนตามเสนอ

(ลงชื่อ)

(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่.....

หนังสือแจ้งคำสั่งให้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน
และเชิญประชุมเพื่อเลือกและแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย

๔

ที่.....

สถานีตำรวจ/หน่วยงาน.....

.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรื่อง แจ้งคำสั่งให้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวนและขอเชิญประชุมเพื่อเลือกและแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย

เรียน นาย/นาง/นางสาว.....(คู่กรณี)

ด้วย (นาย/นาง/นางสาว).....

ได้ยื่นคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน คดีอาญาที่.....

ของสถานีตำรวจ/หน่วยงาน.....

ความผิดฐาน.....นั้น

บัดนี้.....(หัวหน้าหน่วยงานที่มีอำนาจสอบสวน.....ได้มีคำสั่งเมื่อวันที่.....

ให้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวนแล้ว จึงแจ้งมายังท่าน และขอนัดหมายเพื่อมาตกลงเลือก

และแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย จากบัญชีของหน่วยงานพร้อมกับคู่กรณี ในวันที่.....เวลา.....

ณ.....หากมีข้อขัดข้องประการใดโปรดแจ้งให้ทราบด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

พนักงานสอบสวน

โทรศัพท์

โทรสาร

แบบเลือกผู้ไกล่เกลี่ย

๕

สถานีตำรวจ/หน่วยงาน.....

วันที่.....เดือนพ.ศ.....

วันนี้ เวลา.....พนักงานสอบสวน.....ได้จัดให้คู่กรณี
คดีอาญาที่.....ของสถานีตำรวจ/หน่วยงาน.....
ความผิดฐาน.....ระหว่าง

ผู้เสียหาย

ชื่อ - นามสกุล.....อายุ ปี
บัตรประจำตัวประชาชน.....ที่อยู่.....
โทรศัพท์.....

ผู้ต้องหา

ชื่อ - นามสกุล.....อายุ ปี
บัตรประจำตัวประชาชน.....ที่อยู่.....
โทรศัพท์.....

ประชุมเพื่อเลือกและแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยจากบัญชีของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ดังนี้

- ๑.
- ๒.
- ๓.

เพื่อแต่งตั้งเป็นผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวนในเรื่องนี้ และตกลงให้
พนักงานสอบสวนถามความยินยอมของผู้ไกล่เกลี่ย เพื่อที่ข้าพเจ้าจะได้ร่วมกันแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ผู้ไกล่เกลี่ย
ต่อไป

(ลงชื่อ).....ผู้เสียหาย
(.....)

(ลงชื่อ).....ผู้ต้องหา
(.....)

(ลงชื่อ).....พนักงานสอบสวน
(.....)

หนังสือสอบถามความยินยอมเป็นผู้ใกล้เคียง

๕

ที่.....

สถานีตำรวจ/หน่วยงาน.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรื่อง สอบถามความยินยอมการเป็นผู้ใกล้เคียง

เรียน นาย/นาง/นางสาว.....(ผู้ใกล้เคียง)

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบแสดงความยินยอมเป็นผู้ใกล้เคียงข้อพิพาททางอาญาในชั้นสอบสวน จำนวน ๑ แผ่น

ด้วย ชื่อ - นามสกุล.....ผู้เสียหาย อายุปี

บัตรประจำตัวประชาชน.....ที่อยู่.....

โทรศัพท์.....และ ชื่อ - นามสกุล.....ผู้ต้องหา

อายุปี บัตรประจำตัวประชาชน.....ที่อยู่.....

โทรศัพท์.....คดีอาญาที่.....ตาม ปจว.ข้อ.....

ลงวันที่.....ความผิดฐาน.....

ได้ตกลงแต่งตั้งท่านเป็นผู้ทำหน้าที่ใกล้เคียงข้อพิพาททางอาญาในชั้นสอบสวนในคดีดังกล่าว

ดังนั้น จึงขอเรียนสอบถามความยินยอมจากท่านว่าจะขัดข้องประการใดหรือไม่ ในการทำหน้าที่เป็นผู้ใกล้เคียงข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน ทั้งนี้ หากท่านไม่ขัดข้องและยินยอมจะได้แต่งตั้งท่านเป็นผู้ใกล้เคียง และจะกำหนดวันนัดใกล้เคียงข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวนครั้งแรกต่อไป โดยขอให้ท่านแจ้งความยินยอมให้พนักงานสอบสวนทราบ ตามเอกสารที่ส่งมาด้วยนี้ ภายในวันที่.....ทางหมายเลขโทรศัพท์.....หรือทางโทรสารหมายเลข.....หากท่านมีข้อสงสัยประการใดสามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกับพนักงานสอบสวนได้

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

พนักงานสอบสวน

โทรศัพท์

โทรสาร

แบบแสดงความยินยอมเป็นผู้ใกล้เคียงข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.

คดีระหว่าง

ผู้เสียหาย

ผู้ต้องหา

ข้าพเจ้า.....

ผู้ใกล้เคียงทะเบียนเลขที่...../.....ออกโดย.....

วันออกบัตร.....วันหมดอายุ.....

☐

ยินยอมเป็นผู้ใกล้เคียงข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน ตามระเบียบ
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการเลือกและแต่งตั้งผู้ใกล้เคียง พ.ศ.๒๕๖๒

☐

ไม่ยินยอมเป็นผู้ใกล้เคียงข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวนคดีนี้ เนื่องจาก
.....

ลงชื่อผู้ใกล้เคียง
(.....)

หมายเหตุ

กรุณาส่งแบบแสดงความยินยอมเป็นผู้ใกล้เคียงกลับมายังพนักงานสอบสวน

ภายในวันที่.....

ทางโทรสารหมายเลข.....

หรือติดต่อพนักงานสอบสวน.....หมายเลขโทรศัพท์.....

หนังสือแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย

สถานีดำรง/หน่วยงาน.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ระหว่าง

.....ผู้เสียหาย
.....ผู้ต้องหา

คดีอาญาที่.....ตาม ปจว.ข้อ.....ลงวันที่.....
ความผิดฐาน.....

ข้าพเจ้า นาย/นาง/นางสาว.....ผู้เสียหาย
และข้าพเจ้า นาย/นาง/นางสาว.....ผู้ต้องหา
ขอแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวนในคดีดังต่อไปนี้

๑. ชื่อ - สกุล.....อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....
ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....
สัญชาติ.....อาชีพ.....

๒. ชื่อ - สกุล.....อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....
ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....
สัญชาติ.....อาชีพ.....

๓. ชื่อ - สกุล.....อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....
ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....
สัญชาติ.....อาชีพ.....

เป็นผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในเรื่องนี้

ลงชื่อผู้เสียหาย
(.....)

ลงชื่อผู้ต้องหา
(.....)

ลงชื่อผู้ไกล่เกลี่ย
(.....)

ลงชื่อผู้ไกล่เกลี่ย
(.....)

ลงชื่อผู้ไกล่เกลี่ย
(.....)

ลงชื่อพนักงานสอบสวน
(.....)

หนังสือแจ้งการนัดใกล้เคียงข้อพิพาททางอาญาในชั้นสอบสวน (ครั้งแรก)

๙

ที่.....

สถานีตำรวจ/หน่วยงาน.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรื่อง เชิญเข้าร่วมการใกล้เคียงข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน (ครั้งแรก)

เรียน นาย/นาง/นางสาว.....(คู่กรณี)

ตามที่ท่านได้เลือกและแต่งตั้งให้.....

เป็นผู้ใกล้เคียงข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวนขอใกล้เคียง คดีอาญาที่.....

ของสถานีตำรวจ/หน่วยงาน.....

ความผิดฐาน.....นั้น

ดังนั้น จึงแจ้งมาท่านและคู่กรณีเพื่อเข้าร่วมการใกล้เคียงข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน (ครั้งแรก) ในวันที่.....เวลา.....ณ.....

หากมีข้อขัดข้องประการใดขอโปรดแจ้งให้ทราบด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

พนักงานสอบสวน

โทรศัพท์

โทรสาร

บันทึกข้อตกลงการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน
ตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ.๒๕๖๒

๑๐

สถานที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ระหว่าง {ผู้เสียหาย
.....ผู้ต้องหา

คดีอาญาที่.....ตาม ปจว.ข้อ.....ลงวันที่.....

ความผิดฐาน.....

อัตราโทษ.....

พฤติการณ์ที่มีการกล่าวหา.....

.....
.....
.....

บันทึกนี้จัดทำขึ้นไว้เป็นหลักฐานเพื่อแสดงว่า วันนี้ (.....) เวลา น.

ชื่อ - สกุลผู้ไกล่เกลี่ย ทะเบียนเลขที่.....

ได้จัดให้คู่กรณี

ผู้เสียหาย

ชื่อ - นามสกุลอายุ ปี บัตรประจำตัวประชาชน.....

ที่อยู่.....โทรศัพท์.....

ผู้ต้องหา

ชื่อ - นามสกุลอายุ ปี บัตรประจำตัวประชาชน.....

ที่อยู่.....โทรศัพท์.....

ได้สมัครใจเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน โดยตกลงทำบันทึกซึ่ง
มีข้อความดังที่จะกล่าวต่อไปนี้

๑.

.....

๒.

.....

๓.

๔.

๕.

อนึ่ง การทำบันทึกข้อตกลงกันในครั้งนี้ คู่กรณีได้ทำบันทึกข้อตกลงด้วยความสมัครใจทั้งสองฝ่าย ไม่มีผู้ใดบังคับ ชูเชิญ หลอกลวง หรือให้สัญญาใดๆ และในการทำบันทึกข้อตกลงในครั้งนี้ไม่มีผู้ไกล่เกลี่ยท่านใดเข้าไปมีส่วนได้เสียแต่อย่างใด

บันทึกข้อตกลงนี้ทำขึ้นสามฉบับ มีข้อความถูกต้องตรงกัน ทั้งสองฝ่ายได้ทราบและเข้าใจข้อความโดยตลอดดีแล้ว เห็นว่าตรงตามเจตนารมณ์ของทั้งสองฝ่าย จึงได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญ และต่างยึดถือไว้ฝ่ายละหนึ่งฉบับ

จึงลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

ลงชื่อ.....ผู้เสียหาย
(.....)

ลงชื่อ.....ผู้ต้องหา
(.....)

ลงชื่อ.....ผู้ไกล่เกลี่ย
(.....)

ลงชื่อ.....ผู้ไกล่เกลี่ย
(.....)

ลงชื่อ.....ผู้ไกล่เกลี่ย
(.....)

ลงชื่อ.....พนักงานสอบสวน
(.....)

บันทึกการปฏิบัติตามข้อตกลงการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน
ตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ.๒๕๖๒

๑๑

สถานที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

บันทึกนี้จัดทำขึ้นไว้เป็นหลักฐานเพื่อแสดงว่า คดีอาญาที่ ตาม ปจว.ข้อ.....
ของ สก./สน.....ความผิดฐาน.....
ระหว่าง

ผู้เสียหาย

ชื่อ - นามสกุลอายุ ปี บัตรประจำตัวประชาชน.....
ที่อยู่.....โทรศัพท์.....

ผู้ต้องหา

ชื่อ - นามสกุลอายุ ปี บัตรประจำตัวประชาชน.....
ที่อยู่.....โทรศัพท์.....

แจ้งต่อพนักงานสอบสวนว่าคู่กรณีได้ปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา
ตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ.๒๕๖๒ ฉบับลงวันที่..... แล้ว ดังนี้

- ☐ คู่กรณีปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงครบถ้วน
- ☐ คู่กรณีปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงไม่ครบถ้วน แต่ผู้เสียหายหรือผู้กล่าวหาพอใจในการ
ปฏิบัติตามข้อตกลงที่ได้กระทำไปแล้ว
- ☐ คู่กรณีปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงไม่ครบถ้วน และผู้เสียหายหรือผู้กล่าวหาประสงค์
ให้ดำเนินคดีต่อไป
- ☐ คู่กรณีไม่ปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลง

จึงแจ้งพนักงานสอบสวนดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อ

จึงลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

ลงชื่อ.....ผู้เสียหาย
(.....)

ลงชื่อ.....ผู้ต้องหา
(.....)

ลงชื่อ.....พนักงานสอบสวน
(.....)

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ (สถานีดำรง/หน่วยงานที่รับผิดชอบการสอบสวน) โทร.

ที่.....วันที่.....

เรื่อง ขอให้พิจารณามีคำสั่งดำเนินคดีต่อไป

เรียน หัวหน้าหน่วยงานที่มีอำนาจสอบสวน

ด้วยเมื่อวันที่ชื่อ/นามสกุล.....ผู้เสียหาย/ผู้ต้องหา
คดีอาญาที่.....ตาม ปจว.ข้อ.....ลงวันที่.....

ความผิดฐาน.....

ได้แจ้งให้พนักงานสอบสวนทราบฯ ชื่อ/นามสกุล.....ผู้เสียหาย/ผู้ต้องหา

ไม่ปฏิบัติ หรือปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ย

ข้อพิพาท พ.ศ.๒๕๖๒ ฉบับลงวันที่.....ไม่ครบถ้วน และผู้เสียหายประสงค์

ให้ดำเนินคดีต่อไป จึงเห็นควรมีคำสั่งให้ดำเนินคดีต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(ลงชื่อ)

(.....)

ตำแหน่ง.....

- เห็นชอบ

- ให้ดำเนินคดีต่อไปตามเสนอ

(ลงชื่อ)

(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่.....

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ (สถานีตำรวจ/หน่วยงานที่รับผิดชอบการสอบสวน) โทร.

ที่.....วันที่.....

เรื่อง ขอส่งบันทึกการปฏิบัติตามข้อตกลง ส่วนงานการสอบสวนและเอกสารที่เกี่ยวข้องให้พนักงานอัยการ

เรียน หัวหน้าหน่วยงานที่มีอำนาจสอบสวน

ด้วยเมื่อวันที่.....ชื่อ/นามสกุล.....ผู้เสียหาย/ผู้ต้องหา
คดีอาญาที่.....ตาม ปจว.ข้อ.....ลงวันที่.....

ความผิดฐาน.....

ได้แจ้งให้พนักงานสอบสวนทราบว่า ชื่อ/นามสกุล.....ผู้เสียหาย/ผู้ต้องหา

ได้ปฏิบัติ หรือปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงไม่ครบถ้วน แต่ผู้เสียหายหรือผู้กล่าวหาพอใจในการปฏิบัติตาม

ข้อตกลงที่ได้กระทำไปแล้ว ตามบันทึกข้อตกลงการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาตามพระราชบัญญัติการ

ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ.๒๕๖๒ ฉบับลงวันที่.....

จึงเห็นควรส่งบันทึกการปฏิบัติตามข้อตกลง ส่วนงานการสอบสวนและเอกสารที่เกี่ยวข้องให้พนักงานอัยการ

เพื่อพิจารณา **สั่งยุติคดี**

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบขอได้โปรดลงนามในหนังสือที่แนบมาพร้อมนี้

(ลงชื่อ)

(.....)

ตำแหน่ง.....

- เห็นชอบให้ส่งบันทึกการปฏิบัติตามข้อตกลง ส่วนงานการสอบสวนและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

ให้พนักงานอัยการ เพื่อพิจารณา **สั่งยุติคดี**

- ลงนามแล้ว

(ลงชื่อ)

(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่.....

ที่.....

สถานีตำรวจ/หน่วยงาน.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรื่อง ส่งบันทึกการปฏิบัติตามข้อตกลง ส่วนวนการสอบสวน และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ.๒๕๖๒

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. บันทึกการปฏิบัติตามข้อตกลงการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา จำนวน.....แผ่น
ในการสอบสวนตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ.๒๕๖๒

๒. ส่วนวนการสอบสวนและเอกสารที่เกี่ยวข้อง คดีอาญาที่..... จำนวน.....แผ่น
ของ.....สถานีตำรวจ/หน่วยงาน.....

ด้วยสถานีตำรวจ/หน่วยงาน.....ได้รับคำร้องทุกข์ของ

ชื่อ - สกุล.....ซึ่งกล่าวหา ชื่อ - สกุล.....

ได้กระทำความผิดฐาน.....

เหตุเกิด.....

และคู่กรณีได้เข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ.๒๕๖๒
หมวด ๔ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในการสอบสวน ผลการไกล่เกลี่ยคู่กรณีสามารถตกลงกันได้ และได้ปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงตาม มาตรา ๕๗ แล้ว จึงขอส่งเอกสารตามสิ่งที่ส่งมาด้วย (๑) และ (๒) มายังท่าน
ตามความในมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท เพื่อดำเนินการตาม มาตรา ๖๖ ต่อไป
รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ขอแสดงความนับถือ

ยศ

(ชื่อ - ชื่อสกุล)

(ตำแหน่ง)

สถานีตำรวจ/หน่วยงาน

พนักงานสอบสวน

โทรศัพท์

โทรสาร

แบบสมุดคณสารบคคคการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน ตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ.๒๕๖๒

ของ.....

ลำดับ	เลขคดี	ชื่อเสียหาย	ชื่อผู้ต้องหา	ฐานความผิด	วันยื่นคำร้องขอไกล่เกลี่ยฯ	วันมีคำสั่งให้ไกล่เกลี่ย	ผลการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท			พงส.ผู้รับผิดชอบ	ผู้ไกล่เกลี่ย	หมายเหตุ*
							ตกลงได้	ตกลงไม่ได้	ยุติ			

หมายเหตุ * กรณียังอยู่ระหว่างการไกล่เกลี่ยให้ระบุในช่องหมายเหตุว่า “อยู่ระหว่างการไกล่เกลี่ย”

แบบรายงานผลการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน ตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ.๒๕๖๒

ของ.....

ลำดับ	สภ./กก.	เลขคดี	ชื่อผู้เสียหาย	ชื่อผู้ต้องหา	ฐานความผิด	วันยื่นคำร้องขอไกล่เกลี่ยฯ	วันมีคำสั่งให้ไกล่เกลี่ย	ผลการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท			พงส.ผู้รับผิดชอบ	ผู้ไกล่เกลี่ย	หมายเหตุ*
								ตกลงได้	ตกลงไม่ได้	ยุติ			

ตรวจแล้วถูกต้อง

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

หมายเหตุ * กรณียังอยู่ระหว่างการไกล่เกลี่ยให้ระบุในช่องหมายเหตุว่า “อยู่ระหว่างการไกล่เกลี่ย”

ส่วนที่ ๒

แบบฟอร์มและแผนผัง
ขั้นตอนการใกล้เคียง
ข้อพิพาททางอาญา
และในชั้นการสอบสวน

แบบฟอร์มเอกสารที่ใช้ใน
การใกล้เคียงข้อพิพาททางอาญา
และในชั้นการสอบสวน

กฎหมาย ระเบียบ และหนังสือที่เกี่ยวข้อง

แผนผังขั้นตอนการไกล่เกลี่ย ข้อพิพาททางอาญา หมวด ๓

แผนผังขั้นตอนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททาง อาญาในชั้นการสอบสวน หมวด ๔

บรรณานุกรม

หนังสือ

คู่มือปฏิบัติงานไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของเจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒, กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม, ม.ป.ท., พิมพ์ครั้งที่ ๑, ๒๕๖๒

กฎหมาย

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๕๒, ๑๐ มิถุนายน ๒๔๗๘

พระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒, ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๓๖ ตอนที่ ๖๗ ก, ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒

พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙, ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๓๓ ตอนที่ ๓๐ ก, ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๓๙

ระเบียบ ประกาศ

ประกาศสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการยื่นคำขอขึ้นทะเบียนผู้ไกล่เกลี่ย พ.ศ. ๒๕๖๒, ลงวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

ระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยพนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่งให้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา พ.ศ. ๒๕๖๒, ลงวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

ระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการยื่นคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา การพิจารณาและระยะเวลาการสั่งคำร้อง และกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา พ.ศ. ๒๕๖๒, ลงวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

ระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการเลือกและแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย พ.ศ. ๒๕๖๒, ลงวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

ระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยการจ่ายค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นในการดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๔, ลงวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๖๔

คณะทำงาน

พลตำรวจโทชนะชัย ลิ้มประเสริฐ	ผู้ทรงคุณวุฒิพิเศษ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
พันตำรวจเอก วีรพล ไชยอรุณ	รองผู้บังคับการ กองคดีอาญา สำนักงานกฎหมายและคดี
พันตำรวจเอก กฤษดา ตีลีพจนานันท์	รองผู้บังคับการ กองบังคับการ กฎหมายและคดี ตำรวจภูธรภาค ๑
พันตำรวจเอก ปกรณ์กิตติ์ ธนวรินทร์กุล	นายเวร (สัญญาบัตร ๔) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
ว่าที่ พันตำรวจเอกหญิง ประพร เต็มเกาะ	ผู้กำกับการกลุ่มงานพัฒนากฎหมาย กองกฎหมาย สำนักงานกฎหมายและคดี
พันตำรวจโท ธีรภาส ยั่งยืน	ผู้ช่วยนายเวร (สัญญาบัตร ๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
พันตำรวจโท สมเดช สาระบรรณ	รองผู้กำกับการ ๓ กองบังคับการปราบปราม การค้ายาเสพติด กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง
พันตำรวจโทหญิง สุภารัตน์ สุวรรณดี	สารวัตร กลุ่มงานพิจารณา ๑ กองมาตรฐานวินัย สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการ ตำรวจ
ร้อยตำรวจเอก สุทธิ อุปราวิทยานันท์	รองสารวัตร (สอบสวน) สถานีตำรวจภูธรวัดสิงห์ ตำรวจภูธรจังหวัดชัยนาท
ว่าที่ร้อยตำรวจเอกหญิง จารุวรรณ บำรุงรักษ์	อาจารย์ กลุ่มงานคณาจารย์ คณะนิติศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ
จ่าสิบตำรวจหญิง วิจิตรา ชาติวงศ์	ผู้บังคับหมู่ ตรวจคนเข้าเมือง จังหวัดขอนแก่น

ศูนย์บริหารงานสอบสวน
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ